

**DYREKTYWA PARLAMENTU EUROPEJSKIEGO I RADY
2008/50/WE**

z dnia 21 maja 2008 r.

w sprawie jakości powietrza i czystszej powietrza dla Europy

**ROZDZIAŁ I
POSTANOWIENIA OGÓLNE**

Artykuł 1

Przedmiot

Niniejsza dyrektywa ustanawia środki mające na celu:

- 1) zdefiniowanie i określenie celów dotyczących jakości powietrza, wyznaczonych w taki sposób, aby unikać, zapobiegać lub ograniczać szkodliwe oddziaływanie na zdrowie ludzi i środowisko jako całość;
- 2) ocenę jakości powietrza w państwach członkowskich na podstawie wspólnych metod i kryteriów;
- 3) uzyskiwanie informacji na temat jakości powietrza, pomocnych w walce z zanieczyszczeniami powietrza i uciążliwościami oraz w monitorowaniu długoterminowych trendów i poprawy stanu powietrza wynikających z realizacji środków krajowych i wspólnotowych;
- 4) zapewnienie, że informacja na temat jakości powietrza była udostępniana społeczeństwu;
- 5) utrzymanie jakości powietrza, tam gdzie jest ona dobra, oraz jej poprawę w pozostałych przypadkach;
- 6) promowanie ścisłej współpracy pomiędzy państwami członkowskimi w zakresie ograniczania zanieczyszczenia powietrza.

Artykuł 2

Definicje

Do celów niniejszej dyrektywy:

- 1) „powietrze” oznacza powietrze troposferyczne na zewnątrz budynków, z wyjątkiem miejsc pracy w rozumieniu dyrektywy 89/654/EWG⁽¹⁾, do których mają zastosowanie przepisy dotyczące ochrony zdrowia i bezpieczeństwa w miejscu pracy i które nie są zazwyczaj publicznie dostępne;

⁽¹⁾ Dyrektywa Rady z dnia 30 listopada 1989 r. dotycząca minimalnych wymagań w dziedzinie bezpieczeństwa i ochrony zdrowia w miejscu pracy (Dz.U. L 393 z 30.12.1989, s. 1). Dyrektywa zmieniona dyrektywą 2007/30/WE Parlamentu Europejskiego i Rady (Dz.U. L 165 z 27.6.2007, s. 21).

▼ B

- 2) „zanieczyszczenie” oznacza każdą substancję znajdującą się w powietrzu, która wywołuje prawdopodobieństwo szkodliwego oddziaływania na zdrowie ludzkie i/lub środowisko jako całość;
- 3) „poziom” oznacza stężenie zanieczyszczenia w powietrzu lub jego depozycję na powierzchniach w określonym czasie;
- 4) „ocena” oznacza każdą metodę stosowaną do pomiaru, obliczania, przewidywania lub oszacowania poziomów zanieczyszczeń;
- 5) „wartość dopuszczalna” oznacza poziom substancji w powietrzu ustalony na podstawie wiedzy naukowej, w celu unikania, zapobiegania lub ograniczania szkodliwego oddziaływania na zdrowie ludzkie lub środowisko jako całość, który powinien być osiągnięty w określonym terminie i po tym terminie nie powinien być przekraczany;
- 6) „poziom krytyczny” oznacza poziom substancji w powietrzu ustalony na podstawie wiedzy naukowej, po przekroczeniu którego mogą wystąpić bezpośrednie niepożądane skutki w odniesieniu do niektórych receptorów, takich jak drzewa, inne rośliny lub ekosystemy naturalne, jednak nie w odniesieniu do człowieka;
- 7) „margines tolerancji” oznacza procentowo określoną część wartości dopuszczalnej, o którą wartość ta może zostać przekroczona, zgodnie z warunkami ustanowionymi w niniejszej dyrektywie;
- 8) „plany ochrony powietrza” oznacza plany, które wyznaczają środki w celu osiągnięcia wartości dopuszczalnych lub wartości docelowych;
- 9) „wartość docelowa” oznacza poziom substancji w powietrzu ustalony w celu unikania, zapobiegania lub ograniczania szkodliwego oddziaływania na zdrowie ludzkie lub środowisko jako całość, który ma być osiągnięty tam gdzie to możliwe w określonym czasie;
- 10) „próg alarmowy” oznacza poziom substancji w powietrzu, powyżej którego istnieje zagrożenie dla zdrowia całej ludności, wynikające z krótkotrwałego narażenia na działanie zanieczyszczeń i w przypadku którego państwa członkowskie podejmują natychmiastowe działania;
- 11) „próg informowania” oznacza poziom substancji w powietrzu, powyżej którego istnieje zagrożenie dla zdrowia ludzkiego wynikające z krótkotrwałego narażenia na działanie zanieczyszczeń szczególnie wrażliwych grup ludności i w przypadku którego niezbędna jest natychmiastowa i właściwa informacja;
- 12) „górnny próg oszacowania” oznacza poziom substancji w powietrzu, poniżej którego do oceny jakości powietrza może być stosowana kombinacja pomiarów stałych i technik modelowania lub pomiarów wskaźnikowych;
- 13) „dolny próg oszacowania” oznacza poziom substancji w powietrzu, poniżej którego do oceny jakości powietrza wystarczające jest stosowanie technik modelowania lub obiektywnego szacowania;

▼ B

- 14) „cel długoterminowy” oznacza poziom substancji w powietrzu, który należy osiągnąć w dłuższej perspektywie — z wyjątkiem przypadków, gdy nie jest to możliwe w drodze zastosowania proporcjonalnych środków — w celu zapewnienia skutecznej ochrony zdrowia ludzkiego i środowiska;
- 15) „udział zanieczyszczeń pochodzących ze źródeł naturalnych” oznacza emisję zanieczyszczeń, która nie jest spowodowana bezpośrednio lub pośrednio działalnością człowieka, w tym zjawiska naturalne, takie jak wybuchy wulkanów, aktywność sejsmiczna, aktywność geotermiczna, pożary nieużytków, gwałtowne wichury, aerozole morskie lub resuspensja lub transport w powietrzu cząstek pochodzenia naturalnego, lub ich przenoszenie z regionów suchych;
- 16) „strefa” oznacza część terytorium państwa członkowskiego wyznaczoną przez to państwo do celów zarządzania i oceny jakości powietrza;
- 17) „aglomeracja” oznacza strefę o koncentracji ludności przekraczającej 250 000 mieszkańców lub, w przypadku gdy liczba ludności wynosi 250 000 lub mniej, obszar o gęstości zaludnienia na km² ustalonej przez państwa członkowskie;
- 18) „PM₁₀” oznacza pył przechodzący przez otwór sortujący, zdefiniowany w referencyjnej metodzie poboru próbek i pomiaru PM₁₀, EN 12341, przy 50 % granicy sprawności dla średnicy aerodynamicznej do 10 µm;
- 19) „PM_{2,5}” oznacza pył przechodzący przez otwór sortujący, zdefiniowany w referencyjnej metodzie poboru próbek i pomiaru PM_{2,5}, EN 14907, przy 50 % granicy sprawności dla średnicy aerodynamicznej do 2,5 µm;
- 20) „wskaźnik średniego narażenia” oznacza średni poziom substancji w powietrzu określony na podstawie pomiarów przeprowadzonych w obszarach tła miejskiego na całym terytorium państwa członkowskiego, odzwierciedlający narażenie ludności na działanie zanieczyszczeń. Wykorzystywany jest do obliczania krajowego celu redukcji narażenia oraz pułapu stężenia ekspozycji;
- 21) „pułap stężenia ekspozycji” oznacza poziom określony na podstawie wskaźnika średniego narażenia w celu ograniczenia szkodliwych skutków dla zdrowia ludzkiego, który ma zostać osiągnięty przez dany okres;
- 22) „krajowy cel redukcji narażenia” oznacza procentowe ograniczenie wskaźnika średniego narażenia ludności państwa członkowskiego na działanie ustalone dla roku odniesienia w celu ograniczenia szkodliwego oddziaływania na zdrowie ludzkie, który należy osiągnąć w miarę możliwości określonym terminie;
- 23) „obszary tła miejskiego” oznaczają miejsca na terenach miejskich, gdzie poziomy zanieczyszczeń są reprezentatywne dla narażenia ludności miejskiej na działanie zanieczyszczeń;

▼ B

- 24) „tlenki azotu” oznaczają sumę ilościowego stosunku mieszanki (ppbv) podtlenku azotu (tlenek azotu) i dwutlenku azotu, wyrażoną w jednostkach stężenia wagowego dwutlenku azotu ($\mu\text{g}/\text{m}^3$);
- 25) „pomiaru stałe” oznacza pomiary przeprowadzane w stałych punktach pomiarowych, zarówno w trybie ciągłym, jak i na zasadzie wyrwykowych prób, w celu określenia poziomów substancji w powietrzu zgodnie z założonymi stosownymi celami dotyczącymi jakości danych;
- 26) „pomiaru wskaźnikowe” oznaczają pomiary, dla których wymagania dotyczące jakości danych są mniej restrykcyjne w porównaniu z pomiarami stałymi;
- 27) „lotne związki organiczne” (LZO) oznaczają związki organiczne pochodzące ze źródeł antropogenicznych i biogenicznych, inne niż metan, które są zdolne do produkowania utleniaczy fotochemicznych w reakcjach z tlenkami azotu przy udziale światła słonecznego;
- 28) „prekursory ozonu” oznaczają substancje mające udział w tworzeniu ozonu w warstwie przyziemnej, z których niektóre są wymienione w załączniku X.

*Artykuł 3***Zakres obowiązków**

Państwa członkowskie wyznaczają na odpowiednich szczeblach właściwe organy i podmioty odpowiedzialne za:

- a) ocenę jakości powietrza;
- b) akceptację systemów pomiarowych (metod, sprzętu, sieci i laboratoriów);
- c) zapewnienie właściwości pomiarów;
- d) analizę metod oceny;
- e) koordynację na swoim terytorium wspólnotowych programów zapewniania jakości, opracowanych przez Komisję;
- f) współpracę z innymi państwami członkowskimi oraz Komisją.

W razie konieczności właściwe podmioty i organy stosują się do załącznika I sekcja C.

*Artykuł 4***Wyznaczenie stref i aglomeracji**

Państwa członkowskie wyznaczają strefy i aglomeracje na całym swoim terytorium. Ocenę jakości powietrza i zarządzanie jakością powietrza prowadzi się we wszystkich strefach i aglomeracjach.

ROZDZIAŁ II

OCENA JAKOŚCI POWIETRZA

SEKCJA 1

Ocena jakości powietrza w odniesieniu do dwutlenku siarki, dwutlenku azotu i tlenków azotu, pyłu zawieszonego, ołowiu, benzenu i tlenku węgla

Artykuł 5

System oceny

1. W odniesieniu do dwutlenku siarki, dwutlenku azotu i tlenków azotu, pyłu zawieszonego (PM₁₀ i PM_{2,5}), ołowiu, benzenu i tlenku węgla zastosowanie mają górny i dolny próg oszacowania określone w załączniku II sekcja A.

Każda strefa i aglomeracja podlegają klasyfikacji w zależności od progów oszacowania.

2. Klasyfikacja, o której mowa w ust. 1, podlega przeglądowi co najmniej raz na pięć lat, zgodnie z procedurą określoną w załączniku II sekcja B.

Klasyfikacja podlega jednak częstszym przeglądom w przypadku wystąpienia znacznych zmian w działalności istotnej dla stężenia w powietrzu dwutlenku siarki, dwutlenku azotu lub, w stosownych przypadkach, tlenków azotu, pyłu zawieszonego (PM₁₀, PM_{2,5}), ołowiu, benzenu lub tlenku węgla.

Artykuł 6

Kryteria systemu oceny

1. Państwa członkowskie przeprowadzają we wszystkich strefach i aglomeracjach ocenę jakości powietrza w zakresie zanieczyszczeń, o których mowa w art. 5, zgodnie z kryteriami ustalonymi w ust. 2, 3 i 4 niniejszego artykułu i zgodnie z kryteriami ustalonymi w załączniku III.

2. We wszystkich strefach i aglomeracjach gdzie poziom zanieczyszczeń, o których mowa w ust. 1, przekracza górny próg oszacowania ustalony dla tych zanieczyszczeń do oceny jakości powietrza stosuje się pomiary stałe. W celu zapewnienia odpowiedniej informacji na temat przestrzennego rozkładu jakości powietrza pomiary stałe mogą zostać uzupełnione technikami modelowania lub pomiarami wskaźnikowymi.

3. We wszystkich strefach i aglomeracjach gdzie poziom zanieczyszczeń, o których mowa w ust. 1, jest niższy od górnego progu oszacowania ustalonego dla tych zanieczyszczeń do oceny jakości powietrza można stosować kombinację pomiarów stałych i technik modelowania lub pomiarów wskaźnikowych.

4. We wszystkich strefach i aglomeracjach gdzie poziom zanieczyszczeń, o których mowa w ust. 1, jest niższy od dolnego progu oszacowania ustalonego dla tych zanieczyszczeń do oceny jakości powietrza wystarcza stosowanie technik modelowania lub obiektywnego szacowania.

▼B

5. Poza ocenami, o których mowa w ust. 2, 3 i 4, się na terenach tła pozamiejskiego oddalonych od istotnych źródeł zanieczyszczeń przeprowadza się pomiary w celu uzyskania średnich rocznych informacji, co najmniej na temat całkowitego stężenia wagowego i składu chemicznego drobnego pyłu zawieszonego (PM_{2,5}); pomiary te prowadzone są zgodnie z następującymi kryteriami:

- a) na każde 100 000 km² przypada jeden punkt pomiarowy;
- b) każde państwo członkowskie zakłada co najmniej jedną stację pomiarową lub, w celu uzyskania koniecznego rozmieszczenia przestrzennego, może założyć, w porozumieniu z sąsiadującymi państwami członkowskimi, jedną lub więcej wspólnych stacji pomiarowych, obejmujących sąsiednie strefy graniczących państw członkowskich;
- c) w stosownych przypadkach system monitorowania powinien być skoordynowany ze strategią monitorowania oraz programem pomiarów w ramach wspólnego programu monitoringu i oceny przenoszenia zanieczyszczeń powietrza na dalekie odległości w Europie (EMEP);
- d) załącznik I sekcja A i C ma zastosowanie w odniesieniu do jakości danych pomiarowych stężenia wagowego pyłu zawieszonego, a załącznik IV ma zastosowanie w całości.

Państwa członkowskie informują Komisję o metodach pomiarowych stosowanych do pomiaru składu chemicznego drobnego pyłu zawieszonego (PM_{2,5}).

*Artykuł 7***Punkty pomiarowe**

1. Rozmieszczenie punktów pomiarowych, w których mierzy się stężenie dwutlenku siarki, dwutlenku azotu i tlenków azotu, drobnego pyłu zawieszonego (PM₁₀ i PM_{2,5}), ołowiu, benzenu i tlenku węgla w powietrzu ustala się w oparciu o kryteria wymienione w załączniku III.

2. W strefie lub aglomeracji, gdzie do oceny jakości powietrza jedynym źródłem informacji są pomiary stałe, liczba punktów pomiarowych dla każdego istotnego zanieczyszczenia nie jest mniejsza niż minimalna liczba punktów pomiarowych określona w załączniku V sekcja A.

3. Jednak w odniesieniu do stref i aglomeracji, w których informacje pochodzące ze stałych pomiarów są uzupełniane informacjami z modelowania lub pomiarów wskaźnikowych, całkowita liczba punktów pomiarowych określona w załączniku V sekcja A może zostać zmniejszona maksymalnie o 50 %, pod warunkiem że zostaną spełnione następujące kryteria:

- a) metody uzupełniające dostarczają danych wystarczających do oceny jakości powietrza w odniesieniu do wartości dopuszczalnych lub progów alarmowych, jak również zapewnią właściwą informację dla społeczeństwa;
- b) liczba punktów, które mają zostać założone oraz przestrzenne rozmieszczenie punktów stosujących inne metody są wystarczające do ustalenia stężenia istotnych zanieczyszczeń zgodnie z celami dotyczącymi jakości danych określonymi w załączniku I sekcja A i oraz umożliwiają uzyskanie wyników oceny, które spełniają kryteria określone w załączniku I sekcja B.

▼B

Przy ocenie jakości powietrza w odniesieniu do wartości dopuszczalnych uwzględnia się wyniki modelowania lub pomiarów wskaźnikowych.

4. Stosowanie w państwach członkowskich kryteriów wyboru punktów poboru próbek jest monitorowane przez Komisję w celu ułatwienia zharmonizowanego stosowania tych kryteriów w całej Unii Europejskiej.

*Artykuł 8***Referencyjne metody pomiarowe**

1. Państwa członkowskie stosują referencyjne metody pomiarowe i kryteria określone w załączniku VI sekcja A i C.
2. Pozostałe metody pomiarowe mogą być stosowane po spełnieniu warunków, o których mowa w załączniku VI sekcja B.

*SEKCJA 2****Ocena jakości powietrza w odniesieniu do ozonu****Artykuł 9***Kryteria oceny**

1. W przypadku gdy w danej strefie lub aglomeracji w okresie poprzednich pięciu lat prowadzenia pomiarów stężenie ozonu przekroczyło cele długoterminowe określone w załączniku VII sekcja C, wprowadza się pomiary stałe.
2. W przypadku gdy dostępne dane obejmują okres krótszy niż pięć lat, państwa członkowskie, w celu stwierdzenia, czy w ciągu poprzednich pięciu lat przekroczone zostały cele długoterminowe, o których mowa w ust. 1, mogą połączyć wyniki z krótkoterminowych kampanii pomiarowych, przeprowadzonych tam, gdzie istnieje prawdopodobieństwo, że poziomy zanieczyszczeń są najwyższe, z wynikami uzyskanymi z inwentaryzacji emisji i modelowania.

*Artykuł 10***Punkty pomiarowe**

1. Rozmieszczenie punktów pomiarowych, w których mierzy się stężenie ozonu ustala się przy użyciu kryteriów podanych w załączniku VIII.
2. Liczba punktów pomiarowych, w których mierzy się stężenie ozonu w każdej strefie lub aglomeracji, dla których pomiar jest jedynym źródłem informacji, na podstawie, której dokonuje się oceny jakości powietrza, odpowiada minimalnej liczbie punktów pomiarowych określonej w załączniku IX sekcja A.
3. W odniesieniu do stref i aglomeracji, dla których informacje pochodzące z pomiarów prowadzonych w stałych punktach pomiarowych są uzupełniane informacjami z modelowania lub pomiarów wskaźnikowych, liczba punktów pomiarowych określona w załączniku IX sekcja A, może zostać zmniejszona, o ile spełnione są następujące warunki:

▼B

- a) metody uzupełniające zapewniają informacje umożliwiające ocenę jakości powietrza w odniesieniu do wartości docelowych, celów długoterminowych, progów informowania i progów alarmowych;
- b) liczba punktów pomiarowych, które mają zostać założone, oraz przestrzenne rozmieszczenie punktów stosujących inne metody są wystarczające do ustalenia stężenia ozonu zgodnie z celami dotyczącymi jakości danych określonymi w załączniku I sekcja A i umożliwiają uzyskanie wyników oceny, które spełniają kryteria określone w załączniku I sekcja B;
- c) liczba punktów pomiarowych w każdej strefie i w każdej aglomeracji równa się przynajmniej jednemu punktowi pomiarowemu na dwa miliony mieszkańców lub jednemu punktowi pomiarowemu na 50 000 km² w zależności od tego, który z powyższych warunków wymaga większej liczby punktów pomiarowych, jednak na każdą strefę lub aglomerację musi przypadać przynajmniej jeden punkt pomiarowy;
- d) dwutlenek azotu jest mierzony we wszystkich pozostałych punktach pomiarowych z wyjątkiem stacji monitoringu tła pozamiejskiego, o których mowa w załączniku VIII sekcja A.

Przy ocenie jakości powietrza w odniesieniu do wartości docelowych uwzględnia się wyniki modelowania lub pomiarów wskaźnikowych.

4. Pomiarów dwutlenku azotu dokonuje się, w co najmniej 50 % punktów pomiarowych ozonu wymaganych na podstawie załącznika IX sekcja A. Pomiary te mają charakter ciągły, z wyjątkiem stacji tła pozamiejskiego, o których mowa w załączniku VIII sekcja A, gdzie mogą zostać wykorzystane inne metody pomiarowe.

5. W strefach i aglomeracjach, w których w okresie poprzednich pięciu lat prowadzenia pomiarów stężenie było niższe od ustalonego w celach długoterminowych, liczba punktów pomiarowych do pomiarów stałych ustalana jest zgodnie z załącznikiem IX sekcja B.

6. Każde państwo członkowskie zakłada, na swoim terytorium przynajmniej jedną stację pomiarową dostarczającą danych na temat stężenia prekursorów ozonu podanych w załączniku X. Każde państwo członkowskie wybiera liczbę i lokalizację stacji, w których dokonywane będą pomiary prekursorów ozonu, z uwzględnieniem celów i metod podanych w załączniku X.

*Artykuł 11***Referencyjne metody pomiarowe**

1. Państwa członkowskie stosują referencyjne metody pomiaru ozonu, określone w załączniku VI sekcja A pkt 8. Pozostałe metody pomiarowe mogą być stosowane po spełnieniu warunków, o których mowa w załączniku VI sekcja B.

▼B

2. Każde państwo członkowskie informuje Komisję o stosowanych przez siebie metodach pomiarów i analizy LZO wymienionych w załączniku X.

ROZDZIAŁ III

ZARZĄDZANIE JAKOŚCIĄ POWIETRZA

*Artykuł 12***Wymogi dotyczące przypadków, gdy poziomy zanieczyszczenia są niższe od wartości dopuszczalnych**

W strefach i aglomeracjach, gdzie poziomy dwutlenku siarki, dwutlenku azotu, pyłu zawieszonego (PM₁₀, PM_{2,5}), ołowiu, benzenu i tlenku węgla w powietrzu są niższe niż odpowiednie wartości dopuszczalne, określone w załącznikach XI i XIV, państwa członkowskie utrzymują poziomy tych zanieczyszczeń poniżej wartości dopuszczalnych oraz próbują utrzymać najlepszą jakość powietrza zgodną ze zrównoważonym rozwojem.

*Artykuł 13***Wartości dopuszczalne i progi alarmowe dla ochrony zdrowia ludzkiego**

1. Państwa członkowskie gwarantują, że na całym obszarze ich stref i aglomeracji poziom dwutlenku siarki, pyłu zawieszonego PM₁₀, ołowiu i tlenku węgla w powietrzu nie przekracza wartości dopuszczalnych określonych w załączniku XI.

W odniesieniu do dwutlenku azotu i benzenu określone w załączniku XI wartości dopuszczalne nie mogą być przekroczone po upływie terminów podanych w tym załączniku.

Zgodność z tymi wymogami oceniana jest zgodnie z załącznikiem III.

Marginesy tolerancji podane w załączniku XI stosuje się zgodnie z art. 22 ust. 3 i z art. 23 ust. 1.

2. Progi alarmowe odnoszące się do stężenia dwutlenku siarki i dwutlenku azotu w powietrzu odpowiadają wartościom określonym w załączniku XII sekcja A.

*Artykuł 14***Poziomy krytyczne**

1. Państwa członkowskie zapewniają zgodność z poziomami krytycznymi określonymi w załączniku XIII ocenianymi zgodnie z załącznikiem III sekcja A.

2. W przypadku gdy pomiary stałe są jedynym źródłem informacji do oceny jakości powietrza, ilość punktów pomiarowych nie może być mniejsza niż minimalna liczba określona w załączniku V sekcja C. W przypadku gdy informacje te uzupełnione są pomiarami wskaźnikowymi lub modelowaniem, minimalna liczba punktów pomiarowych może być zmniejszona o nie więcej niż 50 %, pod warunkiem że

▼B

ocenę stężenia odpowiednich zanieczyszczeń można określić zgodnie z celami w zakresie jakości danych określonymi w załączniku I sekcja A.

*Artykuł 15***Krajowy cel redukcji narażenia na działanie PM_{2,5} dla ochrony zdrowia ludzkiego**

1. Państwa członkowskie podejmują wszelkie niezbędne środki, które nie pociągają za sobą niewspółmiernych kosztów, w celu zmniejszenia narażenia na działanie PM_{2,5}, aby zapewnić osiągnięcie krajowego celu redukcji narażenia na działanie określonego w załączniku XIV sekcja B w roku określonym w tym załączniku.
2. Państwa członkowskie gwarantują, że wskaźnik średniego narażenia na działanie na rok 2015, ustalony zgodnie z załącznikiem XIV sekcja A, nie przekroczy pułapu stężenia ekspozycji określonego w sekcji C tego załącznika.
3. Wskaźnik średniego narażenia dla PM_{2,5} ocenia się zgodnie z załącznikiem XIV sekcja A.
4. Każde państwo członkowskie, zgodnie z załącznikiem III dba o to, by rozmieszczenie i liczba punktów pomiarowych służących określeniu wskaźnika średniego narażenia na działanie PM_{2,5} prawidłowo odzwierciedlały narażenie całej ludności na jego działanie. Liczba punktów pomiarowych nie jest mniejsza niż określona w załączniku V sekcja B.

*Artykuł 16***Wartość docelowa i wartość dopuszczalna PM_{2,5} dla ochrony zdrowia ludzkiego**

1. Państwa członkowskie podejmują wszelkie niezbędne środki, które nie pociągają za sobą niewspółmiernych kosztów, w celu zapewnienia, że po terminie określonym w załączniku XIV sekcja C, stężenie PM_{2,5} w powietrzu nie przekroczy wartości docelowej określonej w tym załączniku.
2. Państwa członkowskie zapewniają, że po terminie określonym w załączniku XIV sekcja D, stężenie PM_{2,5} w powietrzu na obszarze ich stref i aglomeracji nie przekroczy wartości dopuszczalnej określonej w tym załączniku. Zgodność z tym wymogiem oceniana jest zgodnie z załącznikiem III.
3. Margines tolerancji określony w załączniku XIV sekcja D stosuje się zgodnie z art. 23 ust. 1.

*Artykuł 17***Wymogi dotyczące stref i aglomeracji, w których stężenie ozonu przekracza wartości docelowe i cele długoterminowe**

1. Państwa członkowskie podejmują wszelkie niezbędne środki, które nie pociągają za sobą niewspółmiernych kosztów, w celu zapewnienia osiągnięcia wartości docelowych i celów długoterminowych.

▼B

2. Dla obszarów i aglomeracji, w których wartości docelowe zostały przekroczone, państwa członkowskie zapewniają, wdrożenie programu przygotowanego na podstawie art. 6 dyrektywy 2001/81/WE oraz, jeżeli jest to właściwe, przyjmowany jest plan w zakresie jakości powietrza, w celu osiągnięcia wartości docelowych, z wyjątkiem przypadków, gdy ich osiągnięcie nie jest możliwe za pomocą środków niepowodujących nieproporcjonalnych kosztów, począwszy od terminu określonego w załączniku VII sekcja B do niniejszej dyrektywy.

3. Dla stref i aglomeracji, w których poziomy ozonu w powietrzu są wyższe niż cele długoterminowe, ale niższe lub równe wartościom docelowym, państwa członkowskie przygotowują i wdrażają efektywne pod względem kosztów środki służące osiągnięciu celów długoterminowych. Podjęte środki są przynajmniej spójne ze wszystkimi planami lub programami w zakresie jakości powietrza określonymi w ust. 2.

*Artykuł 18***Wymogi dotyczące stref i aglomeracji, w których stężenie ozonu spełnia cele długoterminowe**

Dla stref i aglomeracji, w których poziom ozonu spełnia cele długoterminowe, państwa członkowskie — w zakresie, w jakim pozwalają na to czynniki, takie jak transgraniczny charakter zanieczyszczenia ozonem i warunki meteorologiczne — zachowują poziomy ozonu poniżej celów długoterminowych oraz utrzymują poprzez odpowiednie środki najlepszą jakość powietrza zgodną zarówno ze zrównoważonym rozwojem, jak i wysokim poziomem ochrony środowiska oraz ochrony zdrowia ludzkiego.

*Artykuł 19***Środki wymagane w przypadku przekroczenia progów informowania lub progów alarmowych**

W przypadku przekroczenia progu informowania lub któregokolwiek z progów alarmowych, określonych w załączniku XII, państwa członkowskie podejmują odpowiednie kroki w celu informowania społeczeństwa za pośrednictwem radia, telewizji, prasy lub Internetu.

Państwa członkowskie przekazują Komisji wstępne informacje dotyczące zarejestrowanych poziomów i okresów, w których próg alarmowy lub próg informowania został przekroczony.

*Artykuł 20***Udział zanieczyszczeń pochodzących ze źródeł naturalnych**

1. Państwa członkowskie przesyłają Komisji za dany rok wykazy stref lub aglomeracji, w których przekroczenie wartości dopuszczalnych dla danego zanieczyszczenia związane jest z udziałem zanieczyszczeń pochodzących ze źródeł naturalnych. Państwa członkowskie przedstawiają informacje na temat stężeń i źródeł pochodzenia, a także dokumentację potwierdzającą związek zaistniałych przekroczeń ze źródłami naturalnymi.

2. W przypadku gdy Komisja zostanie poinformowana o przekroczeniu, które można przypisać źródłom naturalnym zgodnie z ust. 1, do celów niniejszej dyrektywy przekroczenie to nie jest uznawane za przekroczenie.

▼B

3. Komisja publikuje do dnia 11 czerwca 2010 r. wytyczne dotyczące wykazania, iż przekroczenia są wynikiem wpływu źródeł naturalnych oraz procedury ich nieuwzględnienia.

*Artykuł 21***Przekroczenia związane z posypywaniem dróg piaskiem lub solą w okresie zimowym**

1. Państwa członkowskie mogą wyznaczyć strefy lub aglomeracje, w których wartości dopuszczalne dla PM_{10} są przekroczone w powietrzu, w wyniku resuspensji cząstek w następstwie posypywania dróg piaskiem lub solą w okresie zimowym.

2. Państwa członkowskie przekazują Komisji wykazy wszystkich tego typu stref i aglomeracji wraz z informacjami na temat występujących tam stężeń i źródeł pyłu zawieszzonego PM_{10} .

3. Informując Komisję zgodnie z art. 27, państwa członkowskie przedstawiają niezbędne dowody wykazujące, że wszelkie przekroczenia stężeń spowodowane są wystąpieniem zjawiska resuspensji cząstek oraz że zostały podjęte niezbędne środki w celu obniżenia tych stężeń.

4. Bez uszczerbku dla przepisów art. 20, dla stref i aglomeracji, o których mowa w ust. 1 niniejszego artykułu, państwa członkowskie muszą opracować plan w zakresie jakości powietrza, o którym mowa w art. 23, wyłącznie w przypadku gdy przekroczenie dopuszczalnych stężeń jest spowodowane źródłami PM_{10} innymi niż posypywanie dróg piaskiem lub solą w okresie zimowym.

5. Komisja publikuje do dnia 11 czerwca 2010 r. wytyczne dotyczące określenia udziału zanieczyszczeń pochodzących z resuspensji cząstek w następstwie posypywania dróg piaskiem lub solą w okresie zimowym.

*Artykuł 22***Odroczenie terminów realizacji i wyłączenie z obowiązku stosowania określonych wartości dopuszczalnych**

1. W przypadku gdy w określonej strefie lub aglomeracji zgodność z wartościami dopuszczalnymi dla dwutlenku azotu lub benzenu nie może być osiągnięta w terminach określonych w załączniku XI, państwa członkowskie mogą odroczyć ustalone terminy maksymalnie o pięć lat w odniesieniu do danej strefy lub aglomeracji, pod warunkiem że opracowany został plan w zakresie jakości powietrza zgodnie z art. 23 dla strefy lub aglomeracji, której dotyczyć ma odroczenie terminu. Plan ochrony powietrza powinien być uzupełniony informacjami określonymi w załączniku XV sekcja B odnoszącymi się do tych zanieczyszczeń i wykazywać, w jaki sposób przed upływem odroczonego terminu zostanie osiągnięta zgodność w zakresie wartości dopuszczalnych.

2. W przypadku gdy w określonej strefie lub aglomeracji zgodność z wartościami dopuszczalnymi dla PM_{10} określonymi w załączniku XI nie może być osiągnięta ze względu na szczególne lokalne warunki rozprzestrzeniania się zanieczyszczeń, niekorzystne warunki klimatyczne lub transgraniczny charakter zanieczyszczenia, państwo członkowskie zostaje wyłączone z obowiązku stosowania tych wartości dopuszczalnych do dnia 11 czerwca 2011 r., po spełnieniu warunków określonych w ust. 1 oraz wykazaniu przez to państwo członkowskie, że podjęto wszelkie odpowiednie środki na szczeblu krajowym, regionalnym i lokalnym w celu dotrzymania terminów.

▼B

3. W przypadku stosowania ust. 1 lub 2 państwo członkowskie zapewnia, że wartości dopuszczalne każdego zanieczyszczenia nie są przekraczane o więcej niż margines tolerancji dla danego zanieczyszczenia określony w załączniku XI.

4. Państwa członkowskie informują Komisję o przypadkach, które ich zdaniem wymagają stosowania ust. 1 lub 2, i przekazują plan ochrony powietrza, o którym mowa w ust. 1, wraz ze odpowiednimi informacjami potrzebnymi Komisji do oceny, czy spełniono konieczne warunki. W swojej ocenie Komisja uwzględni przewidywane skutki działań podjętych przez państwa członkowskie dla jakości otaczającego powietrza w państwach członkowskich teraz i w przyszłości, jak również przewidywane skutki obecnych działań wspólnotowych oraz planowanych działań wspólnotowych, które ma zaproponować Komisja, na jakość otaczającego powietrza.

W przypadku gdy w terminie dziewięciu miesięcy od daty otrzymania powyższego powiadomienia Komisja nie zgłosi zastrzeżeń, wymogi ust. 1 lub 2 uznaje się za spełnione.

W razie zastrzeżeń Komisja może zażądać od państw członkowskich dostosowania lub przygotowania nowych planów ochrony powietrza.

ROZDZIAŁ IV

PLANY

*Artykuł 23***Plany ochrony jakości powietrza**

1. W przypadku gdy w określonej strefie lub aglomeracji poziomy zawartości zanieczyszczeń w powietrzu jednej lub kilku substancji przekraczają wartości dopuszczalne lub wartości docelowe, powiększone o odpowiednie marginesy tolerancji, państwa członkowskie zapewniają opracowanie planów ochrony powietrza dla przedmiotowych stref i aglomeracji w celu dotrzymania odpowiednich wartości dopuszczalnych lub wartości docelowych określonych w załącznikach XI i XIV.

W przypadku przekroczenia wartości dopuszczalnych, których termin wejścia w życie wygasł, plany ochrony jakości powietrza określają odpowiednie działania, tak aby okres, w którym nie są one dotrzymane, był jak najkrótszy. Plany ochrony jakości powietrza mogą ponadto zawierać szczególne środki służące ochronie wrażliwych grup ludności, w tym dzieci.

Plany ochrony jakości powietrza zawierają co najmniej informacje określone w załączniku XV sekcja A i mogą zawierać środki zgodne z art. 24. Plany te są niezwłocznie przekazywane Komisji, nie później jednak niż dwa lata po zakończeniu roku, w którym zaobserwowano pierwsze przekroczenie.

W przypadku gdy plany muszą zostać przygotowane lub zrealizowane w odniesieniu do kilku rodzajów zanieczyszczeń, państwa członkowskie w miarę potrzeb przygotowują i realizują zintegrowane plany ochrony powietrza obejmujące wszystkie przedmiotowe zanieczyszczenia.

▼B

2. Państwa członkowskie w miarę możliwości zapewniają spójność z planami wymaganymi na mocy dyrektywy 2001/80/WE, dyrektywy 2001/81/WE lub dyrektywy 2002/49/WE, aby osiągnąć stosowne cele dotyczące środowiska.

*Artykuł 24***Plany działań krótkoterminowych**

1. W przypadku gdy w określonej strefie lub aglomeracji istnieje zagrożenie, że poziomy zanieczyszczeń w powietrzu przekroczą jeden lub kilka progów alarmowych, o których mowa w załączniku XII, państwa członkowskie opracowują plany określające krótkoterminowe działania, podejmowane w celu ograniczenia zagrożenia lub skrócenia czasu występowania przekroczenia. W przypadku gdy to zagrożenie dotyczy co najmniej jednej wartości dopuszczalnej lub wartości docelowej określonej w załącznikach VII, XI i XIV, państwa członkowskie mogą w miarę potrzeby sporządzać plany działań krótkoterminowych.

Jednak w razie zagrożenia związanego z przekroczeniem progu alarmowego ustalonego dla ozonu w załączniku XII sekcja B państwa członkowskie opracowują plany działań krótkoterminowych tylko w przypadku gdy uznają, że istnieje znacząca możliwość ograniczenia zagrożenia, czasu jego występowania lub stopnia przekroczenia, przy uwzględnieniu warunków geograficznych, klimatycznych i ekonomicznych. Opracowując plany działań krótkoterminowych, państwa członkowskie biorą pod uwagę decyzję 2004/279/WE.

2. Plany działań krótkoterminowych, o których mowa w ust. 1, mogą, w zależności od indywidualnych przypadków, obejmować skuteczne działania niezbędne do kontrolowania i, w razie konieczności, ograniczania działalności, która przyczynia się do wystąpienia ryzyka przekroczenia wartości dopuszczalnych lub docelowych, lub progów alarmowych. Plany te mogą obejmować środki w odniesieniu do ruchu drogowego, prac budowlanych, statków na kotwicy oraz wykorzystywania zakładów i produktów przemysłowych oraz ogrzewania domowego. W ramach tych planów można również rozważać konkretne środki służące ochronie wrażliwych grup ludności, w tym dzieci.

3. Po sporządzeniu planu działań krótkoterminowych państwa członkowskie udostępniają je i informują odpowiednie organizacje, takie jak organizacje ochrony środowiska, organizacje konsumenckie oraz organizacje reprezentujące interesy wrażliwych grup ludności, inne właściwe instytucje zajmujące się ochroną zdrowia i odpowiednie federacje przemysłowe, zarówno o wynikach swoich badań w zakresie wykonalności i zakresie poszczególnych planów działań krótkoterminowych, jak i informują o ich wdrożeniu.

4. Komisja po raz pierwszy przed dniem 11 czerwca 2010 r., a następnie w regularnych odstępach publikuje przykłady najlepszych praktyk sporządzania planów działań krótkoterminowych, w tym przykłady najlepszych praktyk z zakresu ochrony wrażliwych grup ludności, w tym dzieci.

*Artykuł 25***Transgraniczne zanieczyszczenie powietrza**

1. W przypadku przekroczenia progu alarmowego, wartości dopuszczalnych lub docelowych, a także odpowiednich marginesów tolerancji lub celów długoterminowych, spowodowanego transgranicznym przeniesieniem zanieczyszczeń lub ich prekursorów, zainteresowane państwa

▼B

członkowskie przeprowadzają wspólne konsultacje i, w stosownych przypadkach, określają wspólne działania, takie jak przygotowanie wspólnych lub skoordynowanych planów ochrony powietrza zgodnych z art. 23, w celu redukcji przekroczeń poprzez zastosowanie odpowiednich, lecz proporcjonalnych środków.

2. Komisja powinna być zaproszona się do udziału i wspierania procesu współpracy, o którym mowa w ust. 1. W razie konieczności Komisja, uwzględniając sprawozdania określone w art. 9 dyrektywy 2001/81/WE, podejmuje decyzję, czy należy podjąć dalsze działania na poziomie wspólnotowym mające na celu ograniczenie emisji prekursorów odpowiedzialnych za zanieczyszczenie o charakterze transgranicznym.

3. Państwa członkowskie, w stosownych przypadkach — zgodnie z art. 24, przygotowują i realizują wspólne plany działań krótkoterminowych obejmujące sąsiednie strefy innych państw członkowskich. Państwa członkowskie zapewniają przekazanie wszystkich stosownych informacji sąsiednim strefom państw członkowskich, które opracowały plany działań krótkoterminowych.

4. W przypadku przekroczenia progu informowania lub progu alarmowego w strefach lub aglomeracjach położonych blisko granic, należy możliwie jak najszybciej zawiadomić właściwe organy sąsiednich państw członkowskich. Informacje te są udostępniane publicznie.

5. Opracowując plany określone w ust. 1 i 3 oraz udostępniając publicznie wiadomości, zgodnie z ust. 4, państwa członkowskie, w stosownych przypadkach dążą do nawiązania współpracy z państwami trzecimi, w szczególności z państwami kandydującymi.

ROZDZIAŁ V

INFORMACJA I SPRAWOZDAWCZOŚĆ

*Artykuł 26***Podawanie informacji do wiadomości publicznej**

1. Państwa członkowskie zapewniają, aby zarówno opinia społeczna, jak i odpowiednie organizacje, takie jak organizacje ochrony środowiska, organizacje konsumenckie oraz organizacje reprezentujące interesy wrażliwych grup ludności, inne odpowiednie jednostki zajmujące się ochroną zdrowia oraz odpowiednie federacje przemysłowe były odpowiednio i na czas informowane:

- a) o jakości powietrza zgodnie z załącznikiem XVI;
- b) o decyzjach odraczających na mocy art. 22 ust. 1;
- c) o wszystkich zwolnieniach na mocy art. 22 ust. 2;
- d) o planach ochrony jakości powietrza, o których mowa w art. 22 ust. 1 i w art. 23 oraz o programach, o których mowa w art. 17 ust. 2.

Informacje udostępnia się bezpłatnie poprzez jakiegokolwiek ogólnie dostępne media, w tym Internet lub inne stosowne środki komunikacji społecznej, z uwzględnieniem przepisów dyrektywy 2007/2/WE.

▼B

2. Państwa członkowskie udostępniają publicznie roczne raporty na temat zanieczyszczeń podlegających przepisom niniejszej dyrektywy.

Raporty przedstawiają podsumowanie przekroczeń wartości dopuszczalnych, wartości docelowych, celów długoterminowych, progów informowania i progów alarmowych dla danych okresów uśrednienia. Powyższe informacje powinny być połączone ze zbiorczą oceną skutków tych przekroczeń. W stosownych przypadkach sprawozdania mogą zawierać dodatkowe informacje i oceny dotyczące ochrony lasów, jak również informacje na temat pozostałych zanieczyszczeń, dla których przepisy o monitorowaniu zawarte są w niniejszej dyrektywie, takich jak m.in. wybrane prekursory ozonu niepodlegające uregulowaniom określonym w załączniku X sekcja B.

3. Państwa członkowskie podają do wiadomości publicznej informacje o właściwych organach i podmiotach wyznaczonych do zadań, o których mowa w art. 3.

*Artykuł 27***Przekazywanie informacji i sprawozdawczość**

1. Państwa członkowskie powinny zapewnić udostępnienie Komisji informacji na temat jakości powietrza zgodnie z harmonogramem, określonym w środkach wykonawczych, o których mowa w art. 28 ust. 2.

2. W każdym wypadku, ze względu na konkretny cel oceny zgodności z wartościami dopuszczalnymi i z poziomami krytycznymi oraz osiągnięcia wartości docelowych, informacja taka jest udostępniana Komisji, nie później niż dziewięć miesięcy od zakończenia każdego roku, i zawiera:

a) zmiany poczynione w danym roku w stosunku do wykazu oraz granic stref i aglomeracji ustanowionych na mocy art. 4;

b) wykaz stref i aglomeracji, w których poziomy choćby jednego z zanieczyszczeń przekraczają wartość dopuszczalną powiększoną o margines tolerancji lub są wyższe niż wartość docelowa albo poziom krytyczny; dla tych stref i aglomeracji informacja ta zawiera również:

(i) oceniane poziomy, oraz, jeżeli jest to istotne, daty i okresy, w których je zaobserwowano;

(ii) w stosownych przypadkach ocenę udziału zanieczyszczeń pochodzących z resuspensji cząstek w następstwie posypywania dróg piaskiem lub solą w okresie zimowym lub źródeł naturalnych, w ocenianych poziomach zanieczyszczeń, o czym mowa w art. 20 i 21.

3. Ustępy 1 i 2 mają zastosowanie do informacji zebranych, począwszy od drugiego roku kalendarzowego od wejścia w życie środków wykonawczych, o których mowa w art. 28 ust. 2.

▼B*Artykuł 28***Działania wdrażające**

1. Działania zmierzające do zmiany elementów innych niż istotne niniejszej dyrektywy, mianowicie załączniki I–VI, załączniki VIII–X i załącznik XV, są przyjmowane zgodnie z procedurą regulacyjną połączoną z kontrolą, o której mowa w art. 29 ust. 3.

Zmiany te nie mogą jednak bezpośrednio ani pośrednio zmieniać żadnego z następujących elementów:

- a) wartości dopuszczalnych, wskaźnika średniego narażenia, poziomów krytycznych, wartości docelowych, progów informowania i progów alarmowych oraz celów długoterminowych określonych w załączniku VII oraz w załącznikach XI–XIV;
- b) terminów osiągnięcia zgodności z poszczególnymi parametrami określonymi w lit. a).

2. Zgodnie z procedurą regulacyjną, o której mowa w art. 29 ust. 2, Komisja określa zakres dodatkowych informacji udostępnianych przez państwa członkowskie zgodnie z art. 27, jak również terminy, w których mają być przekazane takie informacje.

Komisja określa także sposoby usprawnienia metod przesyłania danych, a także sposoby wzajemnej wymiany informacji oraz przekazywania danych z sieci i poszczególnych stacji pomiarowych skażenia powietrza na terenie państw członkowskich, zgodnie z procedurą, o której mowa w art. 29 ust. 2.

3. Komisja opracuje wytyczne dla umów dotyczących ustanawiania wspólnych stacji pomiarowych, o których mowa w art. 6 ust. 5.

4. Komisja opublikuje wytyczne dla wykazywania równoważności, o której mowa w załączniku VI sekcja B.

ROZDZIAŁ VI

KOMITET, PRZEPISY PRZEJŚCIOWE I KOŃCOWE*Artykuł 29***Komitet**

- 1. Komisję wspomaga komitet, „Komitet ds. Jakości Powietrza”.
- 2. W przypadku odesłania do niniejszego ustępu stosuje się art. 5 i 7 decyzji 1999/468/WE, z uwzględnieniem przepisów jej art. 8.

Okres określony w art. 5 ust. 6 decyzji 1999/468/WE ustala się na trzy miesiące.

- 3. W przypadku odesłania do niniejszego ustępu stosuje się przepisy art. 5a ust. 1–4 oraz art. 7 decyzji 1999/468/WE, z uwzględnieniem przepisów jej art. 8.

Artykuł 30

Kary

Państwa członkowskie określają system kar nakładanych w przypadku naruszenia przepisów krajowych przyjętych na podstawie niniejszej dyrektywy i podejmują wszelkie niezbędne środki w celu zapewnienia ich wykonania. Przewidziane kary powinny być skuteczne, proporcjonalne i odstraszające.

Artykuł 31

Uchylenie i przepisy przejściowe

1. Dyrektywy 96/62/WE, 1999/30/WE, 2000/69/WE i 2002/3/WE uchyla się z dniem 11 czerwca 2010 r., bez uszczerbku dla nałożonych na państwa członkowskie obowiązków dotyczących ograniczeń czasowych w zakresie transpozycji i stosowania tych dyrektyw.

Od dnia 11 czerwca 2008 r. obowiązują jednak następujące zmiany:

a) w dyrektywie 96/62/WE art. 12 ust. 1 otrzymuje brzmienie:

„1. Szczegółowe postanowienia dotyczące przekazywania informacji na mocy art. 11 są przyjmowane zgodnie z procedurą określoną w ust. 3.”;

b) w dyrektywie 1999/30/WE skreśla się art. 7 ust. 7, załącznik VIII pkt I przypis 1 oraz załącznik IX pkt VI;

c) w dyrektywie 2000/69/WE skreśla się art. 5 ust. 7 oraz załącznik VII pkt III;

d) w dyrektywie 2002/3/WE skreśla się art. 9 ust. 5 oraz załącznik VIII pkt II.

2. Bez uszczerbku dla ust. 1 akapit pierwszy w mocy pozostają następujące artykuły:

a) art. 5 dyrektywy 96/62/WE — do dnia 31 grudnia 2010 r.;

b) art. 11 ust. 1 dyrektywy 96/62/WE oraz art. 10 ust. 1, 2 i 3 dyrektywy 2002/3/WE do końca drugiego roku kalendarzowego od momentu wejścia w życie środków wykonawczych, o których mowa w art. 28 ust. 2 niniejszej dyrektywy;

c) art. 9 ust. 3 i 4 dyrektywy 1999/30/WE — do dnia 31 grudnia 2009 r.

3. Odniesienia do uchylonych dyrektyw są traktowane jako odniesienia do niniejszej dyrektywy i powinny być odczytywane zgodnie z tabelą korelacji w załączniku XVII.

4. Decyzja 97/101/WE zostaje uchylona z końcem drugiego roku kalendarzowego od momentu wejścia w życie środków wykonawczych, o których mowa w art. 28 ust. 2 niniejszej dyrektywy.

▼B

Niemniej jednak skreśla się tiret trzecie, czwarte i piąte art. 7 decyzji 97/101/WE ze skutkiem od dnia 11 czerwca 2008 r.

*Artykuł 32***Przegląd**

1. W roku 2013 Komisja dokona przeglądu przepisów dotyczących pyłu zawieszonego PM_{2,5} i, w stosownych przypadkach, innych zanieczyszczeń oraz przedstawi wniosek Parlamentowi Europejskiemu i Radzie.

W odniesieniu do PM_{2,5} przegląd zostanie podjęty z myślą o ustanowieniu prawnie wiążących zobowiązań krajowych dotyczących redukcji narażenia w celu zastąpienia krajowego celu redukcji narażenia i dokonania przeglądu pułapu stężenia ekspozycji określonego w art. 15, z uwzględnieniem między innymi następujących elementów:

- najnowszych informacji naukowych przekazanych przez WHO i inne właściwe organizacje,
- sytuacji w zakresie jakości powietrza oraz możliwości redukcji zanieczyszczeń w państwach członkowskich,
- przeglądu dyrektywy 2001/81/WE,
- postępu osiągniętego we wdrażaniu wspólnotowych środków na rzecz zmniejszenia zanieczyszczenia powietrza.

2. Komisja bierze pod uwagę realność przyjęcia ambitniejszej wartości dopuszczalnej dla PM_{2,5}, dokonuje przeglądu orientacyjnej wartości dopuszczalnej w drugiej fazie dla PM_{2,5} i rozważa utrzymanie lub zmianę tej wartości.

3. Komisja przygotowuje również, jako część wspomnianego przeglądu, raport dotyczący doświadczeń związanych z monitorowaniem PM₁₀ i PM_{2,5} oraz konieczności takiego monitorowania, uwzględniając postęp techniczny w dziedzinie technik automatycznych pomiarów. W stosownych przypadkach proponuje nowe metody referencyjne pomiaru PM₁₀ i PM_{2,5}.

*Artykuł 33***Transpozycja**

1. Państwa członkowskie wprowadzają w życie przepisy ustawowe, wykonawcze i administracyjne niezbędne do wykonania niniejszej dyrektywy do dnia 11 czerwca 2010 r. Następnie przekazują Komisji tekst tych przepisów.

Przepisy przyjęte przez państwa członkowskie zawierają odniesienie do niniejszej dyrektywy lub odniesienie takie towarzyszy ich urzędowej publikacji. Metody dokonywania takiego odniesienia określone są przez państwa członkowskie.

2. Państwa członkowskie zapewniają jednak ustanowienie najpóźniej do dnia 1 stycznia 2009 r. wystarczającej liczby stacji pomiarowych tła miejskiego do prowadzenia pomiarów PM_{2,5} potrzebnych do wyliczenia wskaźnika średniego narażenia zgodnie z ustaleniami przedstawionymi w załączniku V sekcja B, tak, aby pozostać w zgodzie z ramami czasowymi i warunkami określonymi w załączniku XIV sekcja A.

▼B

3. Państwa członkowskie przedstawiają Komisji teksty najważniejszych przepisów prawa krajowego, przyjętych w dziedzinach objętych niniejszą dyrektywą.

Artykuł 34

Wejście w życie

Niniejsza dyrektywa wchodzi w życie z dniem jej opublikowania w *Dzienniku Urzędowym Unii Europejskiej*.

Artykuł 35

Adresaci

Niniejsza dyrektywa skierowana jest do państw członkowskich.

ZAŁĄCZNIK I

CELE W ZAKRESIE JAKOŚCI DANYCH

A. Cele dotyczące jakości danych w zakresie oceny jakości powietrza

	Dwutlenek siarki, dwutlenek azotu i tlenki azotu oraz tlenek węgla	Benzen	Pył zawieszony (PM ₁₀ /PM _{2,5}) i ołów	Ozon oraz odpowiednie NO i NO ₂
Pomiary stałe ⁽¹⁾				
Niepewność	15 %	25 %	25 %	15 %
Minimalny uzysk danych	90 %	90 %	90 %	90 % latem 75 % zimą
Minimalne pokrycie czasowe:				
— tło miejskie i oddziaływanie ruchu drogowego,	—	35 % ⁽²⁾	—	—
— oddziaływanie przemysłu.	—	90 %	—	—
Pomiary wskaźnikowe				
Niepewność	25 %	30 %	50 %	30 %
Minimalny uzysk danych	90 %	90 %	90 %	90 %
Minimalne pokrycie czasu	14 % ⁽⁴⁾	14 % ⁽³⁾	14 % ⁽⁴⁾	> 10 % latem
Niepewność modelowania:				
Średnie jednogodzinne	50 %	—	—	50 %
Średnie ośmiogodzinne	50 %	—	—	50 %
Średnie dzienne	50 %	—	jeszcze nie zdefiniowano	—
Średnie roczne	30 %	50 %	50 %	—
Niepewność obiektywnego szacowania				
	75 %	100 %	100 %	75 %

⁽¹⁾ Dla benzenu, ołowiu i pyłu zawieszzonego państwa członkowskie mogą stosować pomiary okresowe zamiast pomiarów ciągłych, jeśli są w stanie wykazać Komisji, że niepewność pomiarów, w tym niepewność wynikająca z okresowego poboru próbek, spełnia założony cel jakościowy 25 %, a pokrycie czasu jest i tak większe, niż minimalne pokrycie czasu wymagane dla pomiarów wskaźnikowych. Aby uniknąć przekłamania wyników, pomiary okresowe muszą być równomiernie rozłożone w czasie w ciągu roku. Niepewność danych wynikająca z pomiarów okresowych może zostać określona zgodnie z procedurą przewidzianą przez ISO 11222 (2002) — „Jakość powietrza — określenie niepewności średniej czasowej pomiarów”. W przypadku wykorzystania pomiarów okresowych do oceny dotrzymania wartości dopuszczalnej pyłu PM₁₀ ocenia się wartość percentyla 90,4 (niższego lub równego 50 µg/m³), zamiast liczby przekroczeń stężeń, która w znacznym stopniu zależy od pokrycia czasu.

⁽²⁾ Rozłożone w czasie w ciągu roku, a zatem reprezentatywne dla różnych warunków klimatycznych i drogowych.

⁽³⁾ Jeden pomiar tygodniowo w sposób losowy równomiernie w ciągu roku, lub 8 tygodni równomiernie w ciągu roku.

⁽⁴⁾ Jeden pomiar tygodniowo, w sposób losowy równomiernie w ciągu roku, lub 8 tygodni równomiernie w ciągu roku.

▼B

Niepewność (określona na 95 % poziomu ufności) metod oceny zostanie oceniona zgodnie z zasadami zawartymi w wytycznych CEN w zakresie wyrażania niepewności pomiarów (ENV 13005–1999), metodologią ISO 5725:1994 oraz wskazówkami zawartymi w sprawozdaniu CEN „Jakość powietrza — podejście do oszacowania niepewności w referencyjnych metodach pomiaru powietrza” (CR 14377:2002E). Określone w tabeli wartości procentowe niepewności dotyczą pojedynczych pomiarów uśrednionych w danym okresie, dla których określono wartości dopuszczalne (lub wartości docelowe w przypadku ozonu), dla 95 % przedziału ufności. Niepewność dla pomiarów stałych interpretuje się, jako mającą zastosowanie w zakresie stężeń zbliżonych do odpowiedniej wartości dopuszczalnej (lub wartości docelowej w przypadku ozonu).

Niepewność modelowania jest definiowana jako maksymalne odchylenie między zmierzonym, a obliczonym poziomem stężenia dla 90 % punktów monitoringu w danym okresie dla wartości dopuszczalnej (lub wartości docelowej w przypadku ozonu), z pominięciem sytuacji szczególnych. Niepewność modelowania interpretuje się jako mającą zastosowanie w zakresie stężeń zbliżonych do odpowiedniej wartości dopuszczalnej (lub wartości docelowej w przypadku ozonu). Pomiaru stałe, które należy wybrać dla porównania z wynikami modelowania, muszą być reprezentatywne dla skali objętej modelem.

Niepewność obiektywnego oszacowania jest definiowana jako maksymalne odchylenie między zmierzonym a obliczonym poziomem stężenia w danym okresie dla wartości dopuszczalnej (lub wartości docelowej w przypadku ozonu), z pominięciem sytuacji szczególnych.

Wymogi dotyczące minimalnego uzysku danych i minimalnego pokrycia czasu nie uwzględniają utraty danych z powodu okresowej kalibracji lub zwykłej konserwacji sprzętu.

B. Wyniki oceny jakości powietrza

W strefach lub aglomeracjach, w których inne źródła informacji stanowią uzupełnienie danych uzyskanych w wyniku przeprowadzonych pomiarów lub są jedynymi środkami oceny jakości powietrza, należy zebrać następujące informacje:

- opis czynności wykonywanych w związku z oceną,
- zastosowane metody szczegółowe, z odniesieniem do opisu danej metody,
- źródła danych i informacji,
- opis wyników, wraz ze wskaźnikami niepewności, a w szczególności określenie zasięgu każdego z obszarów lub, w stosownych przypadkach, długości przebiegającej przez strefę lub aglomerację drogi, na której stężenie przekracza wartości dopuszczalne, wartość docelową lub cele długoterminowe, a także stosowny margines tolerancji oraz opis każdego obszaru, na terenie, którego stężenie przekracza górny lub dolny próg oszacowania,
- informacje dotyczące ludności potencjalnie narażonej na działanie poziomów stężeń przekraczających wartości dopuszczalne dla ochrony zdrowia ludzkiego.

▼M1**C. Zapewnianie jakości w zakresie oceny jakości powietrza. Zatwierdzanie danych**

1. Aby zagwarantować dokładność pomiarów i zgodność z celami dotyczącymi jakości danych określonymi w sekcji A, właściwe władze i organy, wyznaczone zgodnie z art. 3, zapewniają spełnienie następujących warunków:
  - (i) możliwość śledzenia zgodnie z wymogami określonymi w zharmonizowanej normie dla laboratoriów badawczych i kalibracyjnych wszystkich pomiarów dokonywanych w związku z oceną jakości powietrza atmosferycznego zgodnie z art. 6 i 9;

▼ M1

- (ii) instytucje obsługujące sieci i poszczególne stacje pomiarowe posiadają wdrożone systemy zapewniania i kontroli jakości, które gwarantują okresowe przeglądy zapewniające stałą dokładność urządzeń pomiarowych, system jakości powinien być poddawany przeglądowi w zależności od potrzeb i co najmniej raz na pięć lat przez odpowiednie krajowe laboratorium referencyjne;
  - (iii) ustalona jest procedura zapewniania/kontroli jakości w zakresie zbierania danych i przygotowywania sprawozdań, a instytucje wyznaczone do tego zadania aktywnie uczestniczą w odpowiednich unijnych programach zapewniania jakości;
  - (iv) krajowe laboratoria referencyjne są wyznaczone przez właściwe władze lub organy, określone zgodnie z art. 3, i są akredytowane w zakresie metod referencyjnych, o których mowa w załączniku VI, przynajmniej w odniesieniu do tych zanieczyszczeń, dla których stężenia przekraczają dolny próg oszacowania, zgodnie z właściwą normą zharmonizowaną dla laboratoriów badawczych i kalibracyjnych, do której odniesienie zostało opublikowane w *Dzienniku Urzędowym Unii Europejskiej* zgodnie z art. 2 ust. 9 rozporządzenia (WE) nr 765/2008 ustanawiającego wymagania w zakresie akredytacji i nadzoru rynku. Na terenie państw członkowskich laboratoria te są również odpowiedzialne za proces koordynacji unijnych programów zapewniania jakości organizowanych przez Wspólne Centrum Badawcze Komisji, a także są odpowiedzialne za koordynację na szczeblu krajowym właściwego stosowania metod referencyjnych i wykazywania równoważności metod niereferencyjnych. Krajowe laboratoria referencyjne organizujące badania porównawcze na szczeblu krajowym powinny być również akredytowane zgodnie z właściwą normą zharmonizowaną dla badań biegłości;
  - (v) krajowe laboratoria referencyjne uczestniczą przynajmniej co trzy lata w unijnych programach zapewnienia jakości organizowanych przez Wspólne Centrum Badawcze Komisji. Jeżeli uczestnictwo to przyniesie niezadowolające wyniki, krajowe laboratorium powinno przedstawić podczas kolejnego uczestnictwa w badaniu porównawczym zadowolające środki zaradcze oraz przedstawić Wspólnemu Centrum Badawczemu sprawozdanie na ich temat;
  - (vi) krajowe laboratoria referencyjne wspierają prace prowadzone przez europejską sieć krajowych laboratoriów referencyjnych ustanowioną przez Komisję.
2. Wszelkie przesyłane dane zgodnie z art. 27 uważa się za ważne z wyjątkiem danych oznaczonych jako tymczasowe.

ZAŁĄCZNIK II

Określenie wymogów w zakresie oceny stężenia dwutlenku siarki, dwutlenku azotu oraz tlenków azotu, pyłu zawieszonego (PM₁₀ i PM_{2,5}), ołowiu, benzenu i tlenku węgla w powietrzu atmosferycznym na terenie strefy lub aglomeracji

A. Górny i dolny próg oszacowania

Zastosowanie mają następujące górne i dolne progi oszacowania:

1. Dwutlenek siarki

	Ochrona zdrowia	Ochrona roślinności
Górny próg oszacowania	60 % 24-godzinnej wartości dopuszczalnej (75 µg/m ³ , nie może zostać przekroczone więcej niż 3 razy w roku kalendarzowym)	60 % poziomu krytycznego dla okresu zimowego (12 µg/m ³)
Dolny próg oszacowania	40 % 24-godzinnej wartości dopuszczalnej (50 µg/m ³ , nie może zostać przekroczone więcej niż 3 razy w roku kalendarzowym)	40 % poziomu krytycznego dla okresu zimowego (8 µg/m ³)

2. Dwutlenek azotu i tlenki azotu

	Godzinowa wartość dopuszczalna dla ochrony zdrowia ludzi (NO ₂)	Roczna wartość dopuszczalna dla ochrony zdrowia ludzi (NO ₂)	Roczny poziom krytyczny dla ochrony roślinności i ekosystemów naturalnych (NO _x)
Górny próg oszacowania	70 % wartości dopuszczalnej (140 µg/m ³ , nie może zostać przekroczone więcej niż 18 razy w roku kalendarzowym)	80 % wartości dopuszczalnej (32 µg/m ³)	80 % poziomu krytycznego (24 µg/m ³)
Dolny próg oszacowania	50 % wartości dopuszczalnej (100 µg/m ³ , nie może zostać przekroczone więcej niż 18 razy w ciągu roku kalendarzowego)	65 % wartości dopuszczalnej (26 µg/m ³)	65 % poziomu krytycznego (19,5 µg/m ³)

3. Pył zawieszony (PM₁₀/PM_{2,5})

	Średnia 24-godzinna PM ₁₀	Średnia roczna PM ₁₀	Średnia roczna PM _{2,5} ⁽¹⁾
Górny próg oszacowania	70 % wartości dopuszczalnej (35 µg/m ³ , nie może zostać przekroczone więcej niż 35 razy w roku kalendarzowym)	70 % wartości dopuszczalnej (28 µg/m ³)	70 % wartości dopuszczalnej (17 µg/m ³)
Dolny próg oszacowania	50 % wartości dopuszczalnej (25 µg/m ³ , nie może zostać przekroczone więcej niż 35 razy w roku kalendarzowym)	50 % wartości dopuszczalnej (20 µg/m ³)	50 % wartości dopuszczalnej (12 µg/m ³)

(1) Górny próg oszacowania i dolny próg oszacowania dla PM_{2,5} nie mają zastosowania do pomiarów w celu oceny zgodności z docelowym ograniczeniem stopnia narażenia na działanie PM_{2,5} dla ochrony zdrowia ludzkiego.

▼B4. *Ołów*

	Średnia roczna
Górny próg oszacowania	70 % wartości dopuszczalnej (0,35 $\mu\text{g}/\text{m}^3$)
Dolny próg oszacowania	50 % wartości dopuszczalnej (0,25 $\mu\text{g}/\text{m}^3$)

5. *Benzen*

	Średnia roczna
Górny próg oszacowania	70 % wartości dopuszczalnej (3,5 $\mu\text{g}/\text{m}^3$)
Dolny próg oszacowania	40 % wartości dopuszczalnej (2 $\mu\text{g}/\text{m}^3$)

6. *Tlenek węgla*

	Średnia 8-godzinna
Górny próg oszacowania	70 % wartości dopuszczalnej (7 mg/m^3)
Dolny próg oszacowania	50 % wartości dopuszczalnej (5 mg/m^3)

B. Określanie przekroczeń górnych i dolnych progów oszacowania

W przypadku gdy dostępne są wystarczające dane, przekroczenia górnych i dolnych progów oszacowania określone są na podstawie stężeń w ciągu poprzednich pięciu lat. Próg oszacowania uznaje się za przekroczony, jeżeli został przekroczony przynajmniej w ciągu trzech odrębnych lat w okresie tych poprzednich pięciu lat.

Jeżeli dostępne dane nie obejmują całego okresu pięciu lat, państwa członkowskie w celu stwierdzenia, czy górne i dolne progi oszacowania zostały przekroczone, mogą łączyć krótkie okresy pomiarów przeprowadzanych w ciągu roku w miejscach, które mogą być typowe dla najwyższego poziomu zanieczyszczenia, z wynikami uzyskanymi z inwentaryzacji emisji lub podczas modelowania.

ZAŁĄCZNIK III

Ocena jakości powietrza i lokalizacja punktów pomiarowych dwutlenku siarki, dwutlenku azotu i tlenków azotu oraz pyłu zawieszonego (PM₁₀ i PM_{2,5}), ołowiu, benzenu i tlenku węgla w powietrzu

A. Uwagi ogólne

Jakość powietrza atmosferycznego jest oceniana we wszystkich strefach i aglomeracjach według następujących kryteriów:

1. Jakość powietrza atmosferycznego jest oceniana we wszystkich miejscach z wyjątkiem tych, które są wymienione w ust. 2, według kryteriów określonych w sekcjach B i C poniżej dla rozmieszczenia punktów pomiarowych do pomiarów stałych. Zasady określone w sekcjach B i C mają również zastosowanie w stopniu, w jakim są odpowiednie do identyfikacji poszczególnych miejsc, w których określone są stężenia danych zanieczyszczeń, w przypadku gdy jakość powietrza atmosferycznego jest oceniana za pomocą pomiaru wskaźnikowego lub modelowania.
2. Zgodność z wartościami dopuszczalnymi ze względu na ochronę zdrowia ludzkiego nie jest oceniana w następujących miejscach:
  - a) w żadnym miejscu zlokalizowanym w obszarze, który nie jest ogólnodostępny i w którym nikt nie mieszka na stałe;
  - b) zgodnie z art. 2 ust. 1 na terenach fabryk lub w instalacjach przemysłowych, do których mają zastosowanie wszystkie odpowiednie przepisy dotyczące bezpieczeństwa i higieny pracy;
  - c) na jezdniach dróg oraz na pasach rozdzielczych dróg z wyjątkiem sytuacji, w której piesi mają dostęp do pasa rozdzielczego.

B. Lokalizacja punktów pomiarowych w skali makro

1. Ochrona zdrowia ludzi:

- a) punkty pomiarowe, mające na celu ochronę zdrowia ludzi, są rozmieszczone tak, aby zapewnić dane dotyczące:
  - obszarów w obrębie stref i aglomeracji, gdzie występuje najwyższe stężenie, na którego bezpośrednie lub pośrednie działanie ludzie mogą być narażeni przez wystarczająco długi okres w stosunku do okresu uśredniania wartości dopuszczalnej(-ych),
  - poziomów stężenia na innych obszarach w obrębie stref i aglomeracji, reprezentatywnych dla stopnia narażenia ogółu ludności;
- b) punkty pomiarowe są z zasady zlokalizowane w taki sposób, aby można było uniknąć pomiaru bardzo małych mikrośrodków w ich bezpośrednim otoczeniu, co oznacza że punkt pomiarowy musi być zlokalizowany w taki sposób, aby badane powietrze było, w miarę możliwości, reprezentatywne, pod względem jego jakości dla segmentu ulicy nie mniejszego niż 100 m długości — w miejscach oddziaływania ruchu drogowego — i na obszarze o powierzchni co najmniej 250 m × 250 m — na terenach przemysłowych;
- c) punkty pomiarowe tła miejskiego są tak zlokalizowane, aby na poziom zanieczyszczenia miało wpływ połączenie zanieczyszczeń pochodzących ze wszystkich źródeł położonych pod wiatr w stosunku do stacji pomiarowej. Poziom zanieczyszczenia nie powinien być zdominowany przez jedno źródło chyba że sytuacja ta jest typowa dla większego obszaru miejskiego. Powyższe punkty pomiarowe standardowo powinny być reprezentatywne dla obszaru o powierzchni kilku kilometrów kwadratowych;
- d) w przypadku oceny poziomów tła pozamiejskiego na punkt pomiarowy nie powinny mieć wpływu aglomeracje lub obiekty przemysłowe znajdujące się w pobliżu, np. obiekty w odległości mniejszej niż pięć kilometrów;

▼ B

- e) w przypadku oceny wpływu zanieczyszczeń ze źródeł przemysłowych przynajmniej jeden punkt pomiarowy jest zlokalizowany z wiatrem w stosunku do źródła zanieczyszczeń na terenie najbliższego obszaru mieszkalnego. W przypadku gdy nie jest znane stężenie zanieczyszczeń tłowe, dodatkowy punkt pomiarowy zlokalizowany jest w sferze oddziaływania głównego kierunku wiatru;
  - f) punkty pomiarowe, w miarę możliwości, są reprezentatywne dla podobnych miejsc, które nie znajdują się w bezpośrednim sąsiedztwie;
  - g) uwzględnia się również potrzebę rozmieszczenia punktów pomiarowych na wyspach, jeżeli jest to konieczne dla ochrony zdrowia ludzi.
2. Ochrona roślinności i ekosystemów naturalnych

Punkty pomiarowe mające na celu ochronę roślinności i ekosystemów naturalnych zlokalizowane są w odległości ponad 20 km od aglomeracji lub ponad 5 km od innych obszarów zabudowanych, instalacji przemysłowych lub autostrad, lub głównych dróg o natężeniu ruchu przekraczającym 50 000 samochodów dziennie, co oznacza, że punkt pomiarowy musi być zlokalizowany w taki sposób, aby badane powietrze było reprezentatywne dla jakości powietrza na otaczającym obszarze nie mniejszym niż 1 000 km². Państwo członkowskie może zdecydować o zlokalizowaniu punktu pomiarowego w mniejszej odległości lub o wykorzystywaniu go do badania jakości powietrza na mniejszym obszarze, biorąc pod uwagę warunki geograficzne lub możliwości ochrony szczególnie wrażliwych obszarów.

Uwzględnia się potrzebę oceny jakości powietrza na wyspach.

C. Lokalizacja punktów pomiarowych w skali mikro

W miarę możliwości należy przestrzegać następujących wytycznych:

▼ M1

- przepływu wokół czerpni nie ograniczają (zasadniczo wolny w promieniu co najmniej 270° lub 180° dla punktów poboru prób na linii zabudowy) żadne przeszkody utrudniające przepływ powietrza w pobliżu wlotu (który na ogół powinien być położony w odległości kilku metrów od budynków, balkonów, drzew i innych przeszkód oraz co najmniej 0,5 m od najbliższego budynku w przypadku punktów poboru prób reprezentatywnych dla jakości powietrza na linii zabudowy),
- zasadą ogólną jest, że czerpnia znajduje się między 1,5 m (strefa oddychania) i 4 m powyżej poziomu gruntu. Wyższe usytuowanie może być również odpowiednie, jeżeli stacja jest reprezentatywna dla większego obszaru, a jakiegokolwiek odstępstwa powinny być w pełni udokumentowane,

▼ B

- aby uniknąć bezpośredniego zasysania substancji przed ich dostatecznym zmieszaniem z powietrzem, nie umieszcza się czerpni w bezpośrednim sąsiedztwie źródeł emisji,
- otwór wylotowy układu pomiarowego powinien być umieszczony w taki sposób, aby uniemożliwić ponowne zasysanie powietrza przez czerpnię,

▼ M1

- w odniesieniu do wszystkich zanieczyszczeń punkty poboru prób umieszczone w rejonie oddziaływania ruchu drogowego są oddalone o co najmniej 25 m od granicy głównych skrzyżowań, ale w odległości od krawężnika nie większej niż 10 m. „Główne skrzyżowanie” w tym kontekście oznacza skrzyżowanie, które przerywa przepływ ruchu drogowego i powoduje emisje (zatrzymywanie i ruszanie z miejsca) inne niż pozostała część drogi.

▼ B

Następujące czynniki mogą również zostać uwzględnione:

- źródła zakłóceń,
- bezpieczeństwo,
- dostęp,
- dostępność energii elektrycznej i łączności telefonicznej,
- widoczność miejsca względem otoczenia,
- bezpieczeństwo publiczne oraz bezpieczeństwo pracowników obsługi,
- celowość wspólnego umieszczenia punktów poboru prób różnych substancji zanieczyszczających,
- wymagania planistyczne.

▼ M1

Wszelkie odstępstwa od kryteriów wymienionych w niniejszej sekcji należy w pełni udokumentować za pomocą procedur opisanych w sekcji D.

D. Dokumentacja i przegląd wyboru miejsca

Właściwe organy odpowiedzialne za ocenę jakości powietrza przygotowują pełną dokumentację dotyczącą procedur wyboru miejsca i zapisywania informacji dla wszystkich stref i aglomeracji w celu wspierania projektowania sieci i wyboru lokalizacji dla wszystkich punktów pomiarowych. Dokumentacja zawiera fotografie (z odczytem kompasu) obszaru wokół punktów pomiarowych i szczegółowe mapy. W przypadku gdy w obrębie strefy lub aglomeracji stosowane są dodatkowe metody, dokumentacja musi zawierać szczegóły tych metod, a także informacje, w jaki sposób spełnione zostały kryteria wymienione w art. 7 ust. 3. Dokumentacja jest w miarę potrzeb aktualizowana i poddawana przeglądowi co najmniej co 5 lat, aby zagwarantować, że kryteria wyboru, projekt sieci i lokalizacja punktów pomiarowych pozostają ważne i optymalne w czasie. Dokumentację należy dostarczyć Komisji w ciągu 3 miesięcy od chwili, gdy jej zażąda.

▼ B*ZALĄCZNIK IV***POMIARY W PUNKTACH POMIAROWYCH TŁA POZAMIEJSKIEGO
NIEZALEŻNIE OD STĘŻENIA****A. Cele**

Zasadniczym celem tych pomiarów jest dostarczenie rzetelnej informacji na temat poziomów w tle. Informacja ta jest niezbędna do określenia podwyższonych poziomów w bardziej zanieczyszczonych obszarach (takich jak obszary miejskie, tereny przemysłowe, obszary z oddziaływaniem ruchu drogowego), oceny możliwego wpływu przemieszczających się na duże odległości zanieczyszczeń powietrza, w celu wspomaganie analiz dotyczących podziału źródeł zanieczyszczeń oraz do lepszego poznania określonych zanieczyszczeń, takich jak pył zawieszony. Jest również niezbędna do szerszego zastosowania modelowania także na obszarach miejskich.

B. Substancje

Pomiary PM_{2,5}, w celu opisanego jego składu chemicznego muszą obejmować przynajmniej całkowite stężenie wagowe i stężenia odpowiednich związków chemicznych. Uwzględnia się co najmniej następujący wykaz substancji.

SO ₄ ²⁻	Na ⁺	NH ₄ ⁺	Ca ²⁺	wolny węgiel (EC)
NO ₃ ⁻	K ⁺	Cl ⁻	Mg ²⁺	węgiel organiczny (OC)

C. Lokalizacja

Pomiarów należy dokonywać w szczególności na terenach tła pozamiejskiego zgodnie z załącznikiem III sekcja A, B i C.

ZALĄCZNIK V

Kryteria określania minimalnej liczby punktów pomiarowych w ramach stałych pomiarów stężenia dwutlenku siarki, dwutlenku azotu i tlenków azotu oraz pyłu zawieszonego (PM₁₀, PM_{2,5}), ołowiu, benzenu i tlenku węgla w powietrzu

- A. Minimalna liczba punktów pomiarowych do pomiarów stałych w celu oceny zgodności z wartościami dopuszczalnymi ze względu na ochronę zdrowia ludzi oraz z progami alarmowymi w strefach i aglomeracjach, w których stały pomiar stanowi jedyne źródło informacji

1. Źródła rozproszone

Liczba mieszkańców aglomeracji lub strefy (w tysiącach)	Jeżeli stężenia przekraczają górny próg oszacowania ⁽¹⁾		Jeżeli maksymalne stężenia znajdują się między górnym i dolnym progiem oszacowania	
	Zanieczyszczenia z wyjątkiem PM	PM ⁽²⁾ (suma PM ₁₀ i PM _{2,5})	Zanieczyszczenia z wyjątkiem PM	PM ⁽²⁾ (suma PM ₁₀ i PM _{2,5})
0–249	1	2	1	1
250–499	2	3	1	2
500–749	2	3	1	2
750–999	3	4	1	2
1 000–1 499	4	6	2	3
1 500–1 999	5	7	2	3
2 000–2 749	6	8	3	4
2 750–3 749	7	10	3	4
3 750–4 749	8	11	3	6
4 750–5 999	9	13	4	6
≥ 6 000	10	15	4	7

⁽¹⁾ Dla NO₂, pyłu zawieszonego, benzenu i tlenku węgla należy uwzględnić przynajmniej jedną stację pomiarową do pomiarów tła miejskiego i jedną w rejonie oddziaływania ruchu drogowego (stacja komunikacyjna), pod warunkiem że nie spowoduje to zwiększenia liczby punktów pomiarowych. Całkowita liczba stacji do pomiarów tła miejskiego i całkowita liczba stacji komunikacyjnych w państwie członkowskim wymaganych na mocy przepisów sekcji A ust. 1 nie mogą różnić się o współczynnik większy niż 2. Należy utrzymać punkty pomiarowe, na których nastąpiło przekroczenie wartości dopuszczalnej dla PM₁₀ w ciągu ostatnich trzech lat, o ile nie jest konieczna zmiana umiejscowienia ze względu na szczególne okoliczności, zwłaszcza rozwój przestrzenny.

⁽²⁾ W przypadku gdy PM_{2,5} i PM₁₀ są mierzone zgodnie z przepisami art. 8 w tej samej stacji pomiarowej, są one liczone jako dwa oddzielne punkty pomiarowe. Łączna liczba punktów pomiarowych dla PM_{2,5} i PM₁₀ w państwie członkowskim wymagana na mocy przepisów sekcji A ust. 1 nie może różnić się o współczynnik większy niż 2, a liczba punktów pomiarowych dla PM_{2,5} na obszarach tła miejskiego aglomeracji i na obszarów miejskich musi spełniać wymagania określone w załączniku V sekcja B.

2. Źródła punktowe

W przypadku oceny zanieczyszczenia w pobliżu źródeł punktowych należy obliczyć liczbę punktów pomiarowych dla pomiarów stałych, biorąc pod uwagę zgęszczenie źródeł emisji, prawdopodobną strukturę rozprzestrzeniania się zanieczyszczeń powietrza i potencjalne narażenie ludności.

- B. Minimalna liczba punktów pomiarowych do pomiarów stałych w celu oceny zgodności z krajowym celem redukcji narażenia na działanie PM_{2,5} ze względu na ochronę zdrowia ludzi.

W powyższym celu należy uruchomić jeden punkt pomiarowy na milion mieszkańców w odniesieniu do aglomeracji i dodatkowych obszarów miejskich przekraczających 100 000 mieszkańców. Powyższe punkty pomiarowe mogą pokrywać się z punktami pomiarowymi działającymi w ramach sekcji A.

▼B

- C. Minimalna liczba punktów pomiarowych do pomiarów stałych w celu oceny zgodności z wartościami krytycznymi ze względu na ochronę roślinności w innych strefach niż aglomeracje

Jeżeli stężenia przekraczają górny próg oszacowania	Jeżeli maksymalne stężenia znajdują się między górnym i dolnym progiem oszacowania
1 punkt na każde 20 000 km ²	1 punkt na każde 40 000 km ²

Dla stref na wyspach należy obliczyć liczbę punktów pomiarowych do pomiarów stałych, biorąc pod uwagę prawdopodobną strukturę rozprzestrzeniania się zanieczyszczeń powietrza i potencjalne narażenie roślinności.

▼ B*ZAŁĄCZNIK VI*

Metody referencyjne oceny stężenia dwutlenku siarki, dwutlenku azotu i tlenków azotu, pyłu zawieszonego (PM₁₀ i PM_{2,5}), ołowiu, benzenu, tlenku węgla i ozonu

▼ M1

A. Metody referencyjne oceny stężenia dwutlenku siarki, dwutlenku azotu i tlenków azotu, pyłu zawieszonego (PM₁₀ i PM_{2,5}), ołowiu, benzenu, tlenku węgla i ozonu

1. *Metoda referencyjna pomiaru dwutlenku siarki*

Metodę referencyjną pomiaru dwutlenku siarki opisano w EN 14212:2012 „Powietrze atmosferyczne – Standardowa metoda pomiaru stężenia ditlenku siarki za pomocą fluorescencji w nadfiolecie”.

2. *Metoda referencyjna pomiaru dwutlenku azotu i tlenków azotu*

Metodę referencyjną pomiaru dwutlenku azotu i tlenków azotu opisano w EN 14211:2012 „Powietrze atmosferyczne – Standardowa metoda pomiaru stężenia ditlenku azotu i tlenku azotu za pomocą chemiluminescencji”.

▼ C1

3. *Metoda referencyjna pobierania próbek i pomiaru ołowiu*

Metodę referencyjną pobierania próbek ołowiu opisano w sekcji A pkt 4 niniejszego załącznika. Metodę referencyjną pomiaru ołowiu podano w EN 14902:2005 „Jakość powietrza atmosferycznego – standardowa metoda oznaczania zawartości Pb, Cd, As oraz Ni we frakcji pyłu zawieszonego PM₁₀”.

▼ M1

4. *Metoda referencyjna pobierania próbek i pomiaru pyłu zawieszonego PM₁₀*

Metodę referencyjną pobierania próbek i pomiaru pyłu zawieszonego PM₁₀ opisano w EN12341:2014 „Powietrze atmosferyczne – Standardowa grawimetryczna metoda pomiarowa do określania stężeń masowych frakcji PM₁₀ lub PM_{2,5} pyłu zawieszonego”.

5. *Metoda referencyjna pobierania próbek i pomiaru pyłu zawieszonego PM_{2,5}*

Metodę referencyjną pobierania próbek i pomiaru pyłu zawieszonego PM_{2,5} opisano w EN12341:2014 „Powietrze atmosferyczne – Standardowa grawimetryczna metoda pomiarowa do określania stężeń masowych frakcji PM₁₀ lub PM_{2,5} pyłu zawieszonego”.

▼ C1

6. *Metoda referencyjna pobierania próbek i pomiaru benzenu*

Metodę referencyjną pomiaru benzenu opisano w EN 14662:2005, część 1, 2 i 3 „Jakość powietrza atmosferycznego – standardowa metoda pomiaru stężeń benzenu”.

▼ M1

7. *Metoda referencyjna pomiaru tlenku węgla*

Metodę referencyjną pomiaru tlenku węgla opisano w EN 14626:2012 „Powietrze atmosferyczne – Standardowa metoda pomiaru stężenia tlenku węgla za pomocą niedispersyjnej spektroskopii w podczerwieni”.

8. *Metoda referencyjna pomiaru ozonu*

Metodę referencyjną pomiaru ozonu opisano w EN 14625:2012 „Powietrze atmosferyczne – standardowa metoda pomiaru stężenia ozonu z wykorzystaniem fotometrii w nadfiolecie”.

▼ B**B. Wykazywanie równoważności**

1. Państwo członkowskie może zastosować każdą inną metodę, jeżeli potrafi wykazać, iż daje ona równoważne wyniki w porównaniu z metodami, o których mowa w sekcji A lub, w przypadku pyłu zawieszonego, każdą inną metodę, jeżeli zainteresowane państwo członkowskie potrafi wykazać, że jest ona zgodna z metodą referencyjną. W takim przypadku wyniki uzyskane za pomocą takiej metody należy skorygować, aby uzyskane wyniki były równoważne z tymi, które otrzymano za pomocą metody referencyjnej.
2. Komisja może zażądać od państwa członkowskiego przygotowania i przedstawienia sprawozdania w celu wykazania równoważności, zgodnie z punkcie 1.
3. Oceniając dopuszczalność sprawozdania, o którym mowa w pkt 2, Komisja stosuje się do wytycznych dotyczących wykazywania równoważności (wytyczne te zostaną opublikowane). W przypadku stosowania przez państwo członkowskie tymczasowych wskaźników do oceny równoważności muszą one być potwierdzone lub zmienione zgodnie z wytycznymi Komisji.
4. W celu uzyskania odpowiedniego poziomu porównywalności danych państwa członkowskie powinny zadbać o to, by w każdym uzasadnionym przypadku zastosowanie miało także korekta wsteczna w odniesieniu do wcześniej uzyskanych danych.

C. Normalizacja

W odniesieniu do zanieczyszczeń gazowych, ich wielkość musi być znormalizowana przy temperaturze 293 K i ciśnieniu atmosferycznym 101,3 kPa. Jeżeli chodzi o pył zawieszony i substancje analizowane w pyłe zawieszonym (np. ołów), wielkość pomiaru odnosi się do warunków otoczenia pod względem temperatury i ciśnienia atmosferycznego w dniu pomiaru.

▼ M1**▼ B****E. Wzajemne uznawanie danych****▼ M1**

Przy wykazywaniu, że sprzęt spełnia wymogi oceny metod referencyjnych wymienionych w sekcji A niniejszego załącznika, właściwe władze i organy, wyznaczone zgodnie z art. 3, zatwierdzają sprawozdania z testów przygotowane w innym państwie członkowskim, pod warunkiem że laboratoria badawcze są akredytowane zgodnie z właściwą zharmonizowaną normą dla laboratoriów badawczych i kalibracyjnych.

Szczegółowe sprawozdania z badań oraz wszelkie wyniki badań są dostępne dla innych właściwych władz lub ich wyznaczonych organów. Sprawozdania z badań wykazują, że sprzęt spełnia wszystkie wymogi dotyczące skuteczności, w tym w przypadku, gdy pewne warunki środowiskowe i dotyczące lokalizacji są szczególne dla danego państwa członkowskiego i wykraczają poza warunki, w odniesieniu do których ten sprzęt został już zbadany i otrzymał homologację typu w innym państwie członkowskim.

ZAŁĄCZNIK VII

WARTOŚCI DOCELOWE I CELE DŁUGOTERMINOWE DOTYCZĄCE OZONU

A. Definicje i kryteria

1. Definicje

AOT40 (wartość wyrażona w $(\mu\text{g}/\text{m}^3)\cdot\text{h}$) oznacza sumę różnic pomiędzy stężeniami średnimi jednogodzinnymi wyższymi niż $80 \mu\text{g}/\text{m}^3$ (= 40 części na miliard) a $80 \mu\text{g}/\text{m}^3$ w danym okresie czasu, przy wykorzystaniu jedynie wartości jednogodzinnych zmierzonych pomiędzy godziną 8.00 a 20.00 czasu środkowoeuropejskiego każdego dnia.

2. Kryteria

Do kontroli poprawności danych w trakcie ich gromadzenia i obliczania parametrów statystycznych zastosowanie mają następujące kryteria:

Parametr	Wymagany udział ważnych danych
Wartości jednogodzinne	75 % (tj. 45 minut)
Wartości ośmiogodzinne	75 % wartości (tj. 6 godzin)
Dobowe maksimum ze średnich ośmiogodzinnych krocących obliczanych co godzinę	75 % krocących średnich ośmiogodzinnych obliczanych co godzinę (tj. 18 średnich ośmiogodzinnych na dobę)
AOT40	90 % wartości jednogodzinnych w okresie czasu określonym do obliczenia wartości AOT40 (!)
Średnia roczna	75 % wartości jednogodzinnych oddzielnie w okresie letnim (od kwietnia do września) i 75 % w okresie zimowym (od stycznia do marca, od października do grudnia)
Liczba przekroczeń i wartości maksymalne w miesiącu	90 % wartości dobowych maksimum ze średnich ośmiogodzinnych krocących (27 dostępnych wartości dobowych w miesiącu) 90 % jednogodzinnych wartości pomiędzy 8.00 a 20.00 czasu środkowoeuropejskiego
Liczba przekroczeń i wartości maksymalne w miesiącu	pięć z sześciu miesięcy w okresie letnim (od kwietnia do września)

(!) W przypadkach gdy nie są dostępne wszystkie dane z pomiarów, należy zastosować następujący współczynnik do obliczenia wartości AOT40:

$$\text{AOT40}_{\text{oszacowanie}} = \text{AOT40}_{\text{pomiar}} \times \frac{\text{całkowita możliwa liczba godzin (*)}}{\text{liczba zmierzonych jednogodzinnych wartości}}$$

(*) Jest to liczba godzin w okresie czasu potrzebnym do określenia AOT40, (tj. godziny od 08.00 do 20.00 czasu środkowoeuropejskiego od dnia 1 maja do dnia 31 lipca każdego roku dla celów ochrony roślinności oraz od dnia 1 kwietnia do dnia 30 września każdego roku dla celów ochrony lasów).

▼ B

B. Wartości docelowe

Cel	Okres uśredniania wyników pomiarów	Wartość docelowa	Termin osiągnięcia wartości docelowej ⁽¹⁾
Ochrona zdrowia ludzi	Maksimum dobowe ze stężeń 8-godzinnych średnich kroczących ⁽²⁾	120 µg/m ³ nie może zostać przekroczone przez więcej niż 25 dni w ciągu roku kalendarzowego średnio w okresie trzech lat ⁽³⁾	1.1.2010
Ochrona roślinności	od maja do lipca	AOT40 (obliczone na podstawie wartości jednogodzinnych) 18 000 µg/m ³ · h uśrednione w ciągu pięciu lat ⁽³⁾	1.1.2010

⁽¹⁾ Zgodność z wartościami docelowymi będzie oceniana od tego terminu. Rok 2010 będzie pierwszym rokiem, dla którego dane jego dotyczące będą wykorzystane do obliczenia zgodności na następne 3 lub 5 lat, w zależności od sytuacji.

⁽²⁾ Dobowe maksymalne średnie stężenie 8-godzinne określa się na podstawie 8-godzinnych średnich kroczących, obliczanych co godzinę ze stężeń jednogodzinnych. Każda obliczona w ten sposób średnia z 8 godzin przypisana zostaje do dnia, w którym się kończy; tj. pierwszy okres obliczeniowy dla danego dnia będzie okresem od godziny 17.00 dnia poprzedniego do godziny 01.00 dnia bieżącego; ostatni okres obliczeniowy dla danego dnia będzie okresem od godziny 16.00 do 24.00 tego dnia.

⁽³⁾ Jeśli średnie trzyletnie lub pięcioletnie nie mogą być określone na podstawie pełnych kolejnych danych rocznych, minimalne dane roczne wymagane do sprawdzenia zgodności z wartościami docelowymi są następujące:

- dla wartości docelowej w odniesieniu do ochrony zdrowia ludzi: ważne dane dla jednego roku,
- dla wartości docelowej w odniesieniu do ochrony roślinności: ważne dane dla trzech lat.

C. Cele długoterminowe

Cel	Okres uśredniania wyników pomiarów	Cel długoterminowy	Termin, w którym cele długoterminowe powinny być osiągnięte
Ochrona zdrowia ludzi	Maksimum dobowe ze stężeń 8-godzinnych kroczących w roku kalendarzowym	120 µg/m ³	niezdefiniowane
Ochrona roślinności	od maja do lipca	AOT40 (obliczone na podstawie wartości jednogodzinnych) 6 000 µg/m ³ · h	niezdefiniowane

ZAŁĄCZNIK VIII

Kryteria klasyfikowania i lokalizacji punktów pomiarowych do oceny stężeń ozonu

Do pomiarów stałych stosuje się następujące uwagi:

A. Lokalizacja w skali makro

Typ stacji	Cele pomiarów	Reprezentatywność (1)	Kryteria lokalizacji w skali makro
Miejska	Ochrona zdrowia ludzi: ocena stopnia narażenia ludności miejskiej na działanie ozonu, tj. tam, gdzie gęstość zaludnienia i stopień stężenia ozonu są stosunkowo wysokie i reprezentatywne w zakresie stopnia narażenia całej ludności	Kilka km ²	Z dala od wpływu lokalnych emisji, takich jak ruch drogowy, stacje benzynowe itp.; Przewiewne miejsca, gdzie można dokonać pomiarów dobrze zmieszanych poziomów. Miejsca takie jak obszary mieszkalne i handlowe w miastach, parkach (z dala od drzew), szerokie ulice lub place o małym natężeniu ruchu lub zamknięte dla ruchu, otwarte tereny o przeznaczeniu edukacyjnym, sportowym lub rekreacyjnym.
Podmiejska	Ochrona zdrowia ludzi i roślinności: ocena stopnia narażenia ludności i roślinności na obrzeżach aglomeracji, gdzie występują najwyższe poziomy stężenia ozonu, na które ludność i roślinność może być bezpośrednio lub pośrednio narażona	Kilkadziesiąt km ²	W pewnej odległości od miejsca maksymalnej emisji, pod wiatr w stosunku do głównego kierunku/kierunków wiatru w warunkach sprzyjających powstawaniu ozonu; W miejscach, gdzie ludność, wrażliwe uprawy lub naturalne ekosystemy na obrzeżach aglomeracji narażone są na wysokie stężenia ozonu; W razie konieczności, także kilka podmiejskich stacji pomiarowych usytuowanych zgodnie z kierunkiem wiatru na terenie o maksymalnej emisji, w celu określenia poziomów stężenia ozonu w skali regionalnej
Pozamiejska	Ochrona zdrowia ludzi i roślinności: ocena stopnia narażenia ludności, upraw i naturalnych ekosystemów na stężenie ozonu w skali subregionalnej	Poziomy subregionalne (kilkaset km ²)	Stacje mogą być zlokalizowane w małych osiedlach lub na obszarach występowania ekosystemów naturalnych, lasów lub upraw; Reprezentatywne dla ozonu z dala od bezpośredniego wpływu lokalnych emisji takich jak instalacje przemysłowe i drogi; Na otwartej przestrzeni, ale nie na szczytach wysokich gór

▼ **B**

Typ stacji	Cele pomiarów	Reprezentatywność ⁽¹⁾	Kryteria lokalizacji w skali makro
Tła pozamijskiego	Ochrona zdrowia ludzi i roślinności: ocena stopnia narażenia upraw i naturalnych ekosystemów na stężenie ozonu w skali regionalnej, jak również stopnia narażenia ludności	Poziom regionu/kraju/kontynentu (1 000 do 10 000 km ²)	Stacje zlokalizowane na obszarach o mniejszej gęstości zaludnienia, np. z naturalnymi ekosystemami, lasami, oddalone o przynajmniej 20 km od ośrodków miejskich i przemysłowych oraz z dala od lokalnych emisji; Należy unikać miejsc, gdzie lokalnie może wystąpić zjawisko inwersji przy gruncie oraz szczytów wyższych gór; Odradza się lokalizację nadmorskie z przewagą dziennych cykli wiatru w skali lokalnej.

(¹) Punkty pomiarowe powinny być również, w miarę możliwości, reprezentatywne dla podobnych miejsc, które nie znajdują się w bezpośrednim sąsiedztwie.

W stosownych przypadkach lokalizację stacji pozamijskich i tła pozamijskiego terenowych należy skoordynować z wymogami monitorowania określonymi w rozporządzeniu Komisji (WE) nr 1737/2006 z dnia 7 listopada 2006 r. ustanawiającym szczegółowe zasady wykonania rozporządzenia (WE) nr 2152/2003 Parlamentu Europejskiego i Rady z dnia 17 listopada 2003 r. dotyczącym monitorowania wzajemnego oddziaływania lasów i środowiska naturalnego we Wspólnocie (Forest Focus)⁽¹⁾.

B. Lokalizacja w skali mikro

W miarę możliwości należy postępować zgodnie z procedurą dotyczącą rozmieszczenia punktów poboru próbek, określoną w załączniku III sekcja C, ustawiając czerpnię z dala od takich źródeł jak paleniska i kominy i w odległości 10 m od najbliższej drogi, zwiększając odległość w zależności od natężenia ruchu.

C. Dokumentacja i przegląd wyboru miejsca

Należy postępować zgodnie z procedurami podanymi w załączniku III sekcja D, odpowiednio dokonując przeglądu i interpretacji danych monitoringowych w kontekście zjawisk meteorologicznych i fotochemicznych wpływających na stężenie ozonu mierzone w poszczególnych miejscach.

(¹) Dz.U. L 334 z 30.11.2006, s. 1.

▼B*ZALĄCZNIK IX***Kryteria określania minimalnej liczby punktów pomiarowych do stałych pomiarów stężenia ozonu****▼M1****A. Minimalna liczba punktów pomiarowych do stałych pomiarów stężenia ozonu**

Minimalna liczba stałych punktów pomiarowych do pomiarów ciągłych mających na celu ocenę zgodności z wartościami docelowymi, celami długoterminowymi oraz progami informowania i progami alarmowymi, w przypadku gdy pomiary te są wyłącznym źródłem informacji.

Zaludnienie (× 1 000)	Aglomeracje ⁽¹⁾	Inne strefy ⁽¹⁾	Tło pozamiejskie
< 250		1	1 stacja/50 000 km ² jako średnia gęstość we wszystkich strefach w danym kraju ⁽²⁾
< 500	1	2	
< 1 000	2	2	
< 1 500	3	3	
< 2 000	3	4	
< 2 750	4	5	
< 3 750	5	6	
> 3 750	1 dodatkowa stacja na 2 miliony mieszkańców	1 dodatkowa stacja na 2 miliony mieszkańców	

⁽¹⁾ Co najmniej 1 stacja na obszarach, na których prawdopodobne jest narażenie ludności na najwyższe stężenia ozonu. W aglomeracjach co najmniej 50 % stacji musi być zlokalizowanych na obszarach podmiejskich.

⁽²⁾ Zaleca się 1 stację na 25 000 km² na obszarach o złożonym ukształtowaniu terenu.

▼B**B. Minimalna liczba punktów pobierania pomiarowych do pomiarów stałych w odniesieniu do stref i aglomeracji, w których dotrzymane są cele długoterminowe**

Liczba punktów pomiarowych w odniesieniu do ozonu — w połączeniu z innymi środkami oceny uzupełniającej, takimi jak modelowanie jakości powietrza oraz wspólnie z nimi rozmieszczonymi punktami pomiarowymi dwutlenku azotu — wystarcza do zbadania trendów zanieczyszczenia ozonem i oceny zgodności z celami długoterminowymi. Ilość stacji rozmieszczonych w aglomeracjach i innych strefach może zostać zmniejszona do jednej trzeciej ilości określonej w sekcji A. W przypadku gdy informacje ze stałych stacji pomiarowych są wyłącznym źródłem informacji, musi zostać zachowana przynajmniej jedna stacja monitoringowa. Jeżeli w strefie, gdzie przeprowadza się ocenę uzupełniającą, nie pozostała żadna stacja, koordynacja ze stacjami znajdującymi się w strefach sąsiadujących zapewnia odpowiednią ocenę stężenia ozonu pod kątem celów długoterminowych. Liczba stacji tła pozamiejskiego wynosi 1 na 100 000 km².

▼B*ZALĄCZNIK X***POMIARY PREKURSORÓW OZONU****A. Cele**

Głównym celem takich pomiarów jest analiza trendów stężeń prekursorów ozonu, sprawdzenie skuteczności strategii redukcji emisji, kontrola spójności inwentaryzacji emisji oraz pomoc w identyfikacji źródeł emisji do zaobserwowanych stężeń zanieczyszczeń.

Celem dodatkowym jest wkład w lepsze zrozumienie procesów powstawania ozonu i rozprzestrzeniania prekursorów, jak również w zastosowanie modeli fotochemicznych.

B. Substancje

Pomiary stężeń prekursorów ozonu obejmują przynajmniej tlenki azotu (NO i NO₂) oraz odpowiednie lotne związki organiczne (LZO). Poniżej znajduje się wykaz lotnych związków organicznych zalecanych do pomiarów:

	1-buten	izopren	etylobenzen
etan	trans-2-buten	n-heksan	m + p-ksylen
etylen	cis-2-buten	i-heksan	o-ksylen
acetylen	1,3-butadien	n-heptan	1,2,4-trimetylobenzen
propan	n-pentan	n-oktan	1,2,3-trimetylobenzen
propen	i-pentan	i-oktan	1,3,5-trimetylobenzen
n-butan	1-penten	benzen	formaldehyd
i-butan	2-penten	toluen	węglowodory niemeta- nowe

C. Lokalizacja

Pomiary, w szczególności na obszarach miejskich lub podmiejskich, dokonywane są na dowolnej stacji monitoringowej założonej zgodnie z wymogami niniejszej dyrektywy i uznanej za spełniającą cele monitoringu określone w sekcji A.

ZAŁĄCZNIK XI

WARTOŚCI DOPUSZCZALNE DLA OCHRONY ZDROWIA LUDZKIEGO

A. Kryteria

Do kontroli poprawności danych w trakcie ich gromadzenia i obliczania parametrów statystycznych zastosowanie mają następujące kryteria, bez uszczerbku dla załącznika I:

Parametr	Wymagany udział ważnych danych
wartości jednogodzinne	75 % (tj. 45 minut)
wartości ośmiogodzinne	75 % wartości (tj. 6 godzin)
dobowe maksimum ze średnich ośmiogodzinnych	75 % kroczących średnich ośmiogodzinnych obliczanych co godzinę (tj. 18 średnich ośmiogodzinnych na dobę)
wartości 24-godzinne	75 % średnich jednogodzinnych (tj. przynajmniej 18 wartości jednogodzinnych)
średnia roczna	90 % ⁽¹⁾ wartości jednogodzinnych lub (jeżeli nie są dostępne) wartości 24-godzinnych w ciągu roku

⁽¹⁾ Wymóg dotyczący obliczania średniej rocznej nie uwzględnia utraty danych z powodu okresowej kalibracji lub zwykłej konserwacji sprzętu.

B. Wartości dopuszczalne

Okres uśredniania wyników pomiarów	Wartości dopuszczalne	Margines tolerancji	Termin osiągnięcia wartości dopuszczalnej
Dwutlenek siarki			
1 godzina	350 µg/m ³ , nie może zostać przekroczona więcej niż 24 razy w roku kalendarzowym	150 µg/m ³ (43 %)	— ⁽¹⁾
1 doba	125 µg/m ³ , nie może zostać przekroczona więcej niż 3 razy w roku kalendarzowym	Brak	— ⁽¹⁾
Dwutlenek azotu			
1 godzina	200 µg/m ³ , nie może zostać przekroczona więcej niż 18 razy w roku kalendarzowym	50 % w dniu 19 lipca 1999 r., zmniejszony w dniu 1 stycznia 2001 r., a następnie co 12 miesięcy o równą ilość rocznych udziałów procentowych, tak, aby osiągnąć 0 % do dnia 1 stycznia 2010 r.	z dnia 1 stycznia 2010 r.
Rok kalendarzowy	40 µg/m ³	50 % w dniu 19 lipca 1999 r., zmniejszony w dniu 1 stycznia 2001 r., a następnie co 12 miesięcy o równą ilość rocznych udziałów procentowych, tak, aby osiągnąć 0 % do dnia 1 stycznia 2010 r.	z dnia 1 stycznia 2010 r.

▼B

Okres uśredniania wyników pomiarów	Wartości dopuszczalne	Margines tolerancji	Termin osiągnięcia wartości dopuszczalnej
Benzen			
Rok kalendarzowy	5 µg/m ³	5 µg/m ³ (100 %) w dniu 13 grudnia 2000 r., zmniejszony w dniu 1 stycznia 2006 r., a następnie co 12 miesięcy o 1 µg/m ³ , tak, aby osiągnąć 0 % do dnia 1 stycznia 2010 r.	z dnia 1 stycznia 2010 r.
Tlenek węgla			
Dobowe maksimum ze średnich ośmiogodzinnych ⁽²⁾	10 mg/m ³	60 %	— ⁽¹⁾
Ołów			
Rok kalendarzowy	0,5 µg/m ³ ⁽³⁾	100 %	— ⁽³⁾
PM ₁₀			
1 doba	50 µg/m ³ , nie może zostać przekroczone więcej niż 35 razy w roku kalendarzowym	50 %	— ⁽¹⁾
Rok kalendarzowy	40 µg/m ³	20 %	— ⁽¹⁾

⁽¹⁾ Obowiązująca już od dnia 1 stycznia 2005 r.

⁽²⁾ Dobowe maksymalne średnie stężenie ośmiogodzinne określa się na podstawie ośmiogodzinnych średnich kroczących obliczanych co godzinę ze stężeń jednogodzinnych. Każda obliczona w ten sposób średnia ośmiogodzinna przypisana zostaje do dnia, w którym się ona kończy, tzn. pierwszy okres obliczeniowy dla danego dnia będzie okresem od godziny 17.00 dnia poprzedniego do godziny 1.00 dnia bieżącego; ostatni okres obliczeniowy dla danego dnia będzie okresem od godziny 16.00 do 24.00 tego dnia.

⁽³⁾ Obowiązująca już od dnia 1 stycznia 2005 r. Wartość dopuszczalna powinna zostać zrealizowana tylko do dnia 1 stycznia 2010 r. w przypadku bezpośredniego sąsiedztwa poszczególnych źródeł zanieczyszczeń przemysłowych znajdujących się w miejscach, które przez dziesięciolecia były zanieczyszczane na skutek działalności przemysłowej. W takich przypadkach wartość dopuszczalna do dnia 1 stycznia 2010 r. wynosić będzie 1,0 µg/m³. Obszar, do którego mają zastosowanie podwyższone wartości dopuszczalne, rozciąga się maksymalnie do 1 000 m od danego źródła zanieczyszczeń.

▼B*ZALĄCZNIK XII***PROGI INFORMOWANIA I PROGI ALARMOWE****A. Progi alarmowe dla zanieczyszczeń innych niż ozon**

Pomiary należy prowadzić przez trzy kolejne godziny w miejscach reprezentatywnych dla jakości powietrza na obszarze o powierzchni co najmniej 100 km² lub w całej strefie lub aglomeracji, zależnie od tego, który z tych obszarów jest mniejszy.

Substancja zanieczyszczająca	Próg alarmowy
Dwutlenek siarki	500 µg/m ³
Dwutlenek azotu	400 µg/m ³

B. Progi informowania i progi alarmowe dla ozonu

Cel	Okres uśredniania wyników pomiarów	Próg
Informacje	1 godzina	180 µg/m ³
Alarm	1 godzina ⁽¹⁾	240 µg/m ³

⁽¹⁾ Do celów stosowania art. 24 pomiar aktualnego lub przewidzianego przekroczenia progu ma być prowadzony przez trzy kolejne godziny.

▼B*ZALĄCZNIK XIII***POZIOMY KRYTYCZNE DLA OCHRONY ROŚLINNOŚCI**

Okres uśredniania wyników pomiarów	Poziom krytyczny	Margines tolerancji
Dwutlenek siarki		
Rok kalendarzowy i zima (od dnia 1 października do dnia 31 marca)	20 µg/m ³	Brak
Tlenki azotu		
Rok kalendarzowy	30 µg/m ³ NO _x	Brak

ZALĄCZNIK XIV

**KRAJOWY CEL REDUKCJI NARAŻENIA, WARTOŚĆ
DOCELOWA I WARTOŚĆ DOPUSZCZALNA DLA PM_{2,5}**
A. Wskaźnik średniego narażenia

Wskaźnik średniego narażenia wyrażony w $\mu\text{g}/\text{m}^3$ (Average Exposure Indicator AEI) zostaje ustalony na podstawie pomiarów na obszarach tła miejskiego w strefach i aglomeracjach na całym terytorium państwa członkowskiego. Należy go oceniać jako 3-letnią średnią kroczącą z wartości średnich rocznych uśrednionych dla wszystkich punktów pomiarowych ustanowionych zgodnie z załącznikiem V sekcji B. AEI dla roku odniesienia 2010 jest średnią stężeń z lat 2008, 2009 i 2010.

Państwa członkowskie mogą jednak stosować średnie stężenia z lat 2009 i 2010 lub średnie stężenia z lat 2009, 2010 i 2011, jeżeli dane za rok 2008 są niedostępne. Państwa członkowskie, które zamierzają skorzystać z tych możliwości, powiadamiają Komisję o swojej decyzji do dnia 11 września 2008 r.

AEI dla roku 2020 powinien być 3-letnią średnią kroczącą uśrednioną dla tych wszystkich punktów pomiarowych z lat 2018, 2019 i 2020. AEI jest stosowany w celu sprawdzenia czy został osiągnięty krajowy cel redukcji narażenia.

AEI dla roku 2015 powinien być 3-letnią średnią kroczącą uśrednioną dla tych wszystkich punktów pomiarowych z lat 2013, 2014 i 2015. AEI jest stosowany w celu sprawdzenia czy został osiągnięty pułap stężenia ekspozycji.

B. Krajowy cel redukcji narażenia

Krajowy cel redukcji narażenia w odniesieniu do AEI w roku 2010		Rok osiągnięcia celu redukcji narażenia
Stężenie wyjściowe wyrażone w $\mu\text{g}/\text{m}^3$	Cel redukcji w procentach	2020
< 8,5 = 8,5	0 %	
> 8,5 — < 13	10 %	
= 13 — < 18	15 %	
= 18 — < 22	20 %	
≥ 22	Wszelkie odpowiednie środki osiągnięcia $18 \mu\text{g}/\text{m}^3$	

Jeżeli w roku odniesienia AEI wynosi $8,5 \mu\text{g}/\text{m}^3$ lub mniej, cel redukcji narażenia wynosi zero. Cel redukcji wynosi również zero w przypadkach, w których AEI osiągnie poziom $8,5 \mu\text{g}/\text{m}^3$, w którymkolwiek momencie w okresie od roku 2010 do roku 2020, i utrzyma się na tym poziomie lub poniżej tego poziomu.

C. Pułap stężenia ekspozycji

Pułap stężenia ekspozycji	Termin osiągnięcia pułapu
$20 \mu\text{g}/\text{m}^3$	2015

D. Wartość docelowa

Okres uśredniania wyników pomiarów	Wartość docelowa	Termin osiągnięcia wartości docelowej
Rok kalendarzowy	$25 \mu\text{g}/\text{m}^3$	z dnia 1 stycznia 2010 r.

▼B**E. Wartość dopuszczalna**

Okres uśredniania wyników pomiarów	Wartość dopuszczalna	Margines tolerancji	Termin osiągnięcia wartości dopuszczalnej
FAZA 1			
Rok kalendarzowy	25 µg/m ³	20 % w dniu 11 czerwca 2008 r., zmniejszenie od dnia 1 stycznia następnego roku, a następnie co 12 miesięcy o równe roczne udziały procentowe aż do osiągnięcia 0 % w dniu 1 stycznia 2015 r.	z dnia 1 stycznia 2015 r.
FAZA 2 ⁽¹⁾			
Rok kalendarzowy	20 µg/m ³		z dnia 1 stycznia 2020 r.
<p>⁽¹⁾ Faza 2 — orientacyjna wartość dopuszczalna zostanie zweryfikowana przez Komisję w 2013 r. w świetle dalszych informacji na temat skutków dla zdrowia i środowiska, wykonalności technicznej oraz doświadczenia w zakresie wartości docelowej w państwach członkowskich.</p>			

ZAŁĄCZNIK XV

Informacje, które powinny być zawarte w lokalnych, regionalnych lub krajowych planach ochrony powietrza**A. Informacje wymagane na mocy art. 23 (plany ochrony jakości powietrza)**

1. *Lokalizacja nadmiernego zanieczyszczenia*
  - a) region;
  - b) miasto (mapa);
  - c) stacja monitoringowa (mapa, współrzędne geograficzne).
2. *Informacje ogólne*
  - a) rodzaj strefy (obszar miejski, przemysłowy lub wiejski);
  - b) szacunkowa wielkość zanieczyszczonego obszaru (km²) oraz liczba ludności narażonej na oddziaływanie zanieczyszczenia;
  - c) użyteczne dane klimatyczne;
  - d) właściwe dane topograficzne;
  - e) dostateczne informacje na temat rodzaju celów wymagających ochrony w danej strefie.
3. *Odpowiedzialne władze*

Nazwiska i adresy osób odpowiedzialnych za przygotowanie i wykonanie planów ochrony powietrza.
4. *Charakter i ocena zanieczyszczenia*
  - a) stężenie zaobserwowane w poprzednich latach (przed wdrożeniem środków poprawy jakości powietrza);
  - b) stężenie mierzone od momentu rozpoczęcia projektu;
  - c) techniki stosowane przy ocenie.
5. *Pochodzenie zanieczyszczenia*
  - a) wykaz głównych źródeł emisji odpowiedzialnych za zanieczyszczenie (mapa);
  - b) łączna ilość emisji z tych źródeł (tony/rok);
  - c) informacje o napływie zanieczyszczeń z innych regionów.
6. *Analiza sytuacji*
  - a) szczegóły dotyczące czynników odpowiedzialnych za przekroczenie (np. transport, w tym transport transgraniczny, tworzenie się wtórnych substancji zanieczyszczających w atmosferze);
  - b) informacje dotyczące możliwych do podjęcia środków poprawy jakości powietrza.
7. *Informacje dotyczące środków lub projektów poprawy jakości powietrza, dnia 11 czerwca 2008 r., czyli:*
  - a) środki lokalne, regionalne, krajowe i międzynarodowe;
  - b) zaobserwowane rezultaty stosowania tych środków.
8. *Informacje dotyczące środków lub projektów podjętych w celu zmniejszenia zanieczyszczenia po wejściu w życie niniejszej dyrektywy:*
  - a) wykaz i opis wszystkich środków wymienionych w projekcie;
  - b) harmonogram realizacji;
  - c) oszacowanie planowanej poprawy jakości powietrza i przewidywanego czasu potrzebnego na osiągnięcie tych celów.

▼ B

9. *Informacje dotyczące środków lub projektów planowanych lub analizowanych w perspektywie długoterminowej.*
10. *Wykaz publikacji, dokumentów, opracowań itp., uzupełniających informacje wymagane w niniejszym załączniku.*

B. Informacje wymagane na mocy art. 22 ust. 1

1. Wszystkie informacje określone w sekcji A.
2. Informacje na temat stanu wdrażania następujących dyrektyw:
  - 1) dyrektywa Rady 70/220/EWG z dnia 20 marca 1970 r. w sprawie działań, jakie mają być podjęte w celu ograniczenia zanieczyszczenia powietrza przez emisje z pojazdów silnikowych ⁽¹⁾;
  - 2) dyrektywa 94/63/WE Parlamentu Europejskiego i Rady z dnia 20 grudnia 1994 r. w sprawie kontroli emisji lotnych związków organicznych (LZO) wynikających ze składowania paliwa i jego dystrybucji z terminali do stacji paliw ⁽²⁾;
  - 3) dyrektywa 2008/1/WE Parlamentu Europejskiego i Rady z dnia 15 stycznia 2008 r. dotycząca zintegrowanego zapobiegania zanieczyszczeniom i ich kontroli ⁽³⁾;
  - 4) dyrektywa 97/68/WE Parlamentu Europejskiego i Rady z dnia 16 grudnia 1997 r. w sprawie zbliżenia ustawodawstw państw członkowskich odnoszących się do środków dotyczących ograniczenia emisji zanieczyszczeń gazowych i pyłowych z silników spalinowych montowanych w maszynach samojezdnych nieporuszających się po drogach ⁽⁴⁾;
  - 5) dyrektywa 98/70/WE Parlamentu Europejskiego i Rady z dnia 13 października 1998 r. odnosząca się do jakości benzyny i olejów napędowych ⁽⁵⁾;
  - 6) dyrektywa Rady 1999/13/WE z dnia 11 marca 1999 r. w sprawie ograniczenia emisji lotnych związków organicznych spowodowanej użytkowaniem organicznych rozpuszczalników podczas niektórych czynności i w niektórych urządzeniach ⁽⁶⁾;
  - 7) dyrektywa Rady 1999/32/WE z dnia 26 kwietnia 1999 r. odnosząca się do redukcji zawartości siarki w niektórych paliwach ciekłych ⁽⁷⁾;
  - 8) dyrektywa 2000/76/WE Parlamentu Europejskiego i Rady z dnia 4 grudnia 2000 r. w sprawie spalania odpadów ⁽⁸⁾;
  - 9) dyrektywa 2001/80/WE Parlamentu Europejskiego i Rady z dnia 23 października 2001 r. w sprawie ograniczenia emisji niektórych zanieczyszczeń do powietrza z dużych obiektów energetycznego spalania;
  - 10) dyrektywa 2001/81/WE Parlamentu Europejskiego i Rady z dnia 23 października 2001 r. w sprawie krajowych poziomów emisji dla niektórych rodzajów zanieczyszczenia powietrza;
  - 11) dyrektywa 2004/42/WE Parlamentu Europejskiego i Rady z dnia 21 kwietnia 2004 r. w sprawie ograniczeń emisji lotnych związków organicznych w wyniku stosowania rozpuszczalników organicznych w niektórych farbach i lakierach oraz produktach do odnawiania pojazdów ⁽⁹⁾;

⁽¹⁾ Dz.U. L 76 z 6.4.1970, s. 1. Dyrektywa ostatnio zmieniona dyrektywą 2006/96/WE (Dz.U. L 363 z 20.12.2006, s. 81).

⁽²⁾ Dz.U. L 365 z 31.12.1994, s. 24. Dyrektywa zmieniona rozporządzeniem (WE) nr 1882/2003 (Dz.U. L 284 z 31.10.2003, s. 1).

⁽³⁾ Dz.U. L 24 z 29.1.2008, s. 8.

⁽⁴⁾ Dz.U. L 59 z 27.2.1998, s. 1. Dyrektywa ostatnio zmieniona dyrektywą 2006/105/WE.

⁽⁵⁾ Dz.U. L 350 z 28.12.1998, s. 58. Dyrektywa zmieniona rozporządzeniem (WE) nr 1882/2003.

⁽⁶⁾ Dz.U. L 85 z 29.3.1999, s. 1. Dyrektywa ostatnio zmieniona dyrektywą 2004/42/WE Parlamentu Europejskiego i Rady (Dz.U. L 143 z 30.4.2004, s. 87).

⁽⁷⁾ Dz.U. L 121 z 11.5.1999, s. 13. Dyrektywa ostatnio zmieniona dyrektywą 2005/33/WE Parlamentu Europejskiego i Rady (Dz.U. L 191 z 22.7.2005, s. 59).

⁽⁸⁾ Dz.U. L 332 z 28.12.2000, s. 91.

⁽⁹⁾ Dz.U. L 143 z 30.4.2004, s. 87.

▼B

- 12) dyrektywa 2005/33/WE Parlamentu Europejskiego i Rady z dnia 6 lipca 2005 r. zmieniająca dyrektywę 1999/32/WE w odniesieniu do zawartości siarki w paliwach okrętowych ⁽¹⁾;
- 13) dyrektywa 2005/55/WE Parlamentu Europejskiego i Rady z dnia 28 września 2005 r. w sprawie zbliżenia ustawodawstw państw członkowskich odnoszących się do działań, które należy podjąć przeciwko emisji zanieczyszczeń gazowych i cząstek stałych przez silniki wysokopiętne stosowane w pojazdach oraz emisji zanieczyszczeń gazowych z silników o zapłonie iskrowym zasilanych gazem ziemnym lub gazem płynnym stosowanych w pojazdach ⁽²⁾;
- 14) dyrektywa 2006/32/WE Parlamentu Europejskiego i Rady z dnia 5 kwietnia 2006 r. w sprawie efektywności wykorzystania energii przez odbiorców końcowych oraz usług energetycznych ⁽³⁾.
3. Informacje o środkach ograniczenia zanieczyszczenia powietrza, których wdrożenie jest rozważane — na właściwym szczeblu lokalnym, regionalnym lub krajowym — w związku z realizacją celów jakości powietrza, w tym:
- ograniczenie emisji ze źródeł stałych poprzez zagwarantowanie, by małe i średnie stałe obiekty energetycznego spalania (łącznie z tymi do spalania biomasy) były wyposażone w urządzenia do kontroli emisji lub zastąpione innymi;
  - ograniczenie emisji z pojazdów poprzez instalowanie w nich urządzeń do kontroli emisji. Należy wziąć pod uwagę możliwość wykorzystania bodźców ekonomicznych w celu przyspieszenia wdrożenia;
  - w celu ograniczenia emisji, zamówienia na pojazdy, paliwa oraz urządzenia do spalania powinny być realizowane przez organy publiczne zgodnie z podręcznikiem na temat ekologicznych zamówień publicznych, w tym także zamówienia na zakup:
    - nowych pojazdów, w tym pojazdów o niskiej emisji,
    - usług transportowych z wykorzystaniem ekologicznie czystszych pojazdów,
    - stałych źródeł energetycznego spalania o niskiej emisji,
    - paliw o niskiej emisji dla stałych i mobilnych źródeł;
  - środki podjęte w celu ograniczenia emisji z transportu poprzez planowe zarządzanie ruchem drogowym (w tym wycena kosztów związanych z zatorami drogowymi, zróżnicowanie opłat za parking lub inne bodźce ekonomiczne, tworzenie „stref niskiej emisji”);
  - środki zachęcające do szerszego wykorzystania mniej zanieczyszczających rodzajów transportu;
  - zapewnienie wykorzystywania paliw o niskiej emisji w małych, średnich i dużych źródłach stałych oraz w źródłach mobilnych;
  - środki podjęte w celu ograniczenia zanieczyszczenia powietrza poprzez system wydawania zezwoleń na mocy dyrektywy 96/61/WE, poprzez plany krajowe przewidziane na mocy dyrektywy 2001/80/WE i poprzez wykorzystanie instrumentów ekonomicznych takich jak podatki, opłaty i handel uprawnieniami do emisji;
  - w odpowiednich przypadkach środki służące ochronie zdrowia dzieci lub innych wrażliwych grup.

⁽¹⁾ Dz.U. L 191 z 22.7.2005, s. 59.

⁽²⁾ Dz.U. L 275 z 20.10.2005, s. 1. Dyrektywa ostatnio zmieniona rozporządzeniem (WE) nr 715/2007 (Dz.U. L 171 z 29.6.2007, s. 1).

⁽³⁾ Dz.U. L 114 z 27.4.2006, s. 64.

ZAŁĄCZNIK XVI

PODAWANIE INFORMACJI DO PUBLICZNEJ WIADOMOŚCI

1. Państwa członkowskie zapewniają społeczeństwu regularny dostęp do stale aktualizowanych informacji na temat stężenia w powietrzu substancji zanieczyszczających, podlegających uregulowaniom w ramach niniejszej dyrektywy.
2. Stężenia w środowisku podawane są jako wartości średnie zgodnie z odpowiednim okresem uśredniania wyników pomiarów, określonym w załącznikach VII i XI–XIV. Podawane informacje określają co najmniej poziom przekraczający wyznaczone cele jakości powietrza, uwzględniając przy tym wartości dopuszczalne, wartości docelowe, progi alarmowe, progi informowania i cele długoterminowe dla substancji zanieczyszczającej podlegającej uregulowaniom. Zawarta jest w nich również krótka ocena realizacji celów jakości powietrza i odpowiednie dane na temat wpływu na zdrowie lub, w stosownych przypadkach, na roślinność.
3. Informacje na temat stężenia w środowisku dwutlenku siarki, dwutlenku azotu, pyłu zawieszonego (przynajmniej PM_{10}), ozonu i tlenku węgla są aktualizowane przynajmniej raz dziennie, a w miarę możliwości — co godzinę. Informacje na temat stężenia w środowisku ołowiu i benzenu, przedstawiane jako wartość średnia dla ostatnich 12 miesięcy, są aktualizowane co 3 miesiące, a w miarę możliwości — co miesiąc.
4. Państwa członkowskie na czas zapewniają społeczeństwu informacje o aktualnych lub przewidywanych przekroczeniach progów alarmowych oraz dopilnowują, by wszelkie informacje na temat progów zostały podane do publicznej wiadomości. Szczegółowe dane zawierają co najmniej następujące informacje:
  - a) informacje w sprawie zaobserwowanego(-ych) przekroczenia(-ń):
    - umiejscowienie lub obszar przekroczenia,
    - typ przekroczonego progu (próg informowania lub alarmowy),
    - początek oraz czas trwania przekroczenia,
    - w odniesieniu do ozonu — informacje na temat najwyższego stężenia jednogodzinnego, a także maksymalne średnie ośmiogodzinne stężenie;
  - b) prognoza na nadchodzące popołudnie/dzień (dni):
    - obszar geograficzny, na którym spodziewane są przekroczenia progu informowania lub alarmowego,
    - zmiany stężeń (poprawa, stabilizacja lub pogorszenie) wraz z przyczynami tych zmian;
  - c) informacje na temat narażonej ludności, możliwych skutków zdrowotnych i zalecanego postępowania:
    - informacje w sprawie grup ludności objętych ryzykiem,
    - opis prawdopodobnych symptomów,
    - zalecane środki ostrożności, które ma podjąć zainteresowana ludność,
    - wskazanie, gdzie można uzyskać dalsze informacje;
  - d) informacje dotyczące działań zapobiegawczych, mających na celu zmniejszenie zanieczyszczenia lub narażenia na jego działanie: wskazanie sektorów stanowiących główne źródła, zalecenie działań mających na celu ograniczenie emisji;
  - e) w przypadku przewidywanych przekroczeń, państwo członkowskie podejmuje starania, by zostały przekazane w miarę możliwości wszystkie wymienione, szczegółowe informacje.

ZAŁĄCZNIK XVII

TABELA KORELACJI

Niniejsza dyrektywa	Dyrektywa 96/62/WE	Dyrektywa 1999/30/WE	Dyrektywa 2000/69/WE	Dyrektywa 2002/3/WE
Artykuł 1	Artykuł 1	Artykuł 1	Artykuł 1	Artykuł 1
Artykuł 2 ust. 1 do 5	Artykuł 2 ust. 1 do 5	—	—	—
Artykuł 2 ust. 6 i 7	—	—	—	—
Artykuł 2 ust. 8	Artykuł 2 ust. 8	Artykuł 2 ust. 7	—	—
Artykuł 2 ust. 9	Artykuł 2 ust. 6	—	—	Artykuł 2 ust. 9
Artykuł 2 ust. 10	Artykuł 2 ust. 7	Artykuł 2 ust. 6	—	Artykuł 2 ust. 11
Artykuł 2 ust. 11	—	—	—	Artykuł 2 ust. 12
Artykuł 2 ust. 12 i 13	—	Artykuł 2 ust. 13 i 14	Artykuł 2 lit. a) i b)	—
Artykuł 2 ust. 14	—	—	—	Artykuł 2 ust. 10
Artykuł 2 ust. 15 i 16	Artykuł 2 ust. 9 i 10	Artykuł 2 ust. 8 i 9	—	Artykuł 2 ust. 7 i 8
Artykuł 2 ust. 17 i 18	—	Artykuł 2 ust. 11 i 12	—	—
Artykuł 2 ust. 19, 20, 21, 22 i 23	—	—	—	—
Artykuł 2 ust. 24	—	Artykuł 2 ust. 10	—	—
Artykuł 2 ust. 25 i 26	Artykuł 6 ust. 5	—	—	—
Artykuł 2 ust. 27	—	—	—	Artykuł 2 ust. 13
Artykuł 2 ust. 28	—	—	—	Artykuł 2 ust. 3
Artykuł 3 z wyjątkiem ust. 1 lit. f)	Artykuł 3	—	—	—
Artykuł 3 ust. 1 lit. f)	—	—	—	—

▼B

Niniejsza dyrektywa	Dyrektywa 96/62/WE	Dyrektywa 1999/30/WE	Dyrektywa 2000/69/WE	Dyrektywa 2002/3/WE
Artykuł 4	Artykuł 2 ust. 9 i 10, art. 6 ust. 1	—	—	—
Artykuł 5	—	Artykuł 7 ust. 1	Artykuł 5 ust. 1	—
Artykuł 6 ust. 1 do 4	Artykuł 6 ust. 1 do 4	—	—	—
Artykuł 6 ust. 5	—	—	—	—
Artykuł 7	—	Artykuł 7 ust. 2 i 3 ze zmianami	Artykuł 5 ust. 2 i 3 ze zmianami	—
Artykuł 8	—	Artykuł 7 ust. 5	Artykuł 5 ust. 5	—
Artykuł 9	—	—	—	Artykuł 9 ust. 1 akapit pierwszy i drugi
Artykuł 10	—	—	—	Artykuł 9 ust. 1 do 3 ze zmianami
Artykuł 11 ust. 1	—	—	—	Artykuł 9 ust. 4
Artykuł 11 ust. 2	—	—	—	—
Artykuł 12	Artykuł 9	—	—	—
Artykuł 13 ust. 1	—	Artykuł 3 ust. 1, art. 4 ust. 1, art. 5 ust. 1 i art. 6	Artykuł 3 ust. 1 i art. 4	—
Artykuł 13 ust. 2	—	Artykuł 3 ust. 2 i art. 4 ust. 2	—	—
Artykuł 13 ust. 3	—	Artykuł 5 ust. 5	—	—
Artykuł 14	—	Artykuł 3 ust. 1 i art. 4 ust. 1 ze zmianami	—	—
Artykuł 15	—	—	—	—
Artykuł 16	—	—	—	—
Artykuł 17 ust. 1	—	—	—	Artykuł 3 ust. 1 i art. 4 ust. 1

▼B

Niniejsza dyrektywa	Dyrektywa 96/62/WE	Dyrektywa 1999/30/WE	Dyrektywa 2000/69/WE	Dyrektywa 2002/3/WE
Artykuł 17 ust. 2	—	—	—	Artykuł 3 ust. 2 i 3
Artykuł 17 ust. 3	—	—	—	Artykuł 4 ust. 2
Artykuł 18	—	—	—	Artykuł 5
Artykuł 19	Artykuł 10 ze zmianami	Artykuł 8 ust. 3	—	Artykuł 6 ze zmianami
Artykuł 20	—	Artykuł 3 ust. 4 i art. 5 ust. 4 ze zmianami	—	—
Artykuł 21	—	—	—	—
Artykuł 22	—	—	—	—
Artykuł 23	Artykuł 8 ust. 1 do 4 ze zmianami	—	—	—
Artykuł 24	Artykuł 7 ust. 3 ze zmianami	—	—	Artykuł 7 ze zmianami
Artykuł 25	Artykuł 8 ust. 5 ze zmianami	—	—	Artykuł 8 ze zmianami
Artykuł 26	—	Artykuł 8 ze zmianami	Artykuł 7 ze zmianami	Artykuł 6 ze zmianami
Artykuł 27	Artykuł 11 ze zmianami	Artykuł 5 ustęp 2 akapit drugi	—	Artykuł 10 ze zmianami
Artykuł 28 ust. 1	Artykuł 12 ust. 1 ze zmianami	—	—	—
Artykuł 28 ust. 2	Artykuł 11 ze zmianami	—	—	—
Artykuł 28 ust. 3	—	—	—	—
Artykuł 28 ust. 4	—	Załącznik IX ze zmianami	—	—
Artykuł 29	Artykuł 12 ust. 2	—	—	—
Artykuł 30	—	Artykuł 11	Artykuł 9	Artykuł 14
Artykuł 31	—	—	—	—

▼B

Niniejsza dyrektywa	Dyrektywa 96/62/WE	Dyrektywa 1999/30/WE	Dyrektywa 2000/69/WE	Dyrektywa 2002/3/WE
Artykuł 32	—	—	—	—
Artykuł 33	Artykuł 13	Artykuł 12	Artykuł 10	Artykuł 15
Artykuł 34	Artykuł 14	Artykuł 13	Artykuł 11	Artykuł 17
Artykuł 35	Artykuł 15	Artykuł 14	Artykuł 12	Artykuł 18
Załącznik I	—	Załącznik VIII ze zmianami	Załącznik VI	Załącznik VII
Załącznik II	—	Załącznik V ze zmianami	Załącznik III	—
Załącznik III	—	Załącznik VI	Załącznik IV	—
Załącznik IV	—	—	—	—
Załącznik V	—	Załącznik VII ze zmianami	Załącznik V	—
Załącznik VI	—	Załącznik IX ze zmianami	Załącznik VII	Załącznik VIII
Załącznik VII	—	—	—	Załącznik I, załącznik III sekcja II
Załącznik VIII	—	—	—	Załącznik IV
Załącznik IX	—	—	—	Załącznik V
Załącznik X	—	—	—	Załącznik VI
Załącznik XI	—	Załącznik I sekcja I, załącznik II sekcja I oraz załącznik III (ze zmianami), załącznik IV (niezmieniony)	Załączniki I i II	—
Załącznik XII	—	Załącznik I sekcja II, załącznik II sekcja II	—	Załącznik II sekcja I
Załącznik XIII	—	Załącznik I sekcja II, załącznik II sekcja I	—	—
Załącznik XIV	—	—	—	—
Załączniki XV sekcja A	Załącznik IV	—	—	—
Załącznik XV sekcja B	—	—	—	—
Załącznik XVI	—	Artykuł 8	Artykuł 7	Artykuł 6 ze zmianami

OŚWIADCZENIE KOMISJI

Komisja przyjmuje do wiadomości przyjęty przez Radę i Parlament Europejski tekst dyrektywy w sprawie jakości powietrza atmosferycznego i w sprawie czystszej powietrza dla Europy. Komisja zauważa w szczególności znaczenie, jakie w art. 22 ust. 4 oraz w motywie 16 dyrektywy Parlament Europejski i państwa członkowskie nadały środkom wspólnotowym mającym na celu ograniczanie emisji zanieczyszczeń powietrza u źródła.

Komisja uznaje potrzebę ograniczenia emisji szkodliwych zanieczyszczeń powietrza, tak by osiągnąć znaczący postęp w kierunku osiągnięcia celów wyznaczonych w szóstym programie działań na rzecz ochrony środowiska. W komunikacie Komisji w sprawie strategii tematycznej dotyczącej zanieczyszczenia powietrza określono szereg możliwych środków wspólnotowych. Od momentu przyjęcia strategii poczyniono znaczne postępy w zakresie tych i innych środków:

- Rada i Parlament przyjęły już nowy akt prawny w sprawie ograniczenia emisji spalin przez samochody dostawcze,
- Komisja przyjęła wniosek dotyczący nowego aktu prawnego mającego na celu podniesienie skuteczności prawodawstwa wspólnotowego dotyczącego zanieczyszczeń przemysłowych, w tym pochodzących z intensywnych gospodarstw rolnych, a także środki ukierunkowane na zwalczanie mniejszych źródeł zanieczyszczeń przemysłowych,
- Komisja przyjęła wniosek dotyczący nowego aktu prawnego w sprawie ograniczenia emisji spalin z silników zamontowanych w samochodach ciężarowych,
- w 2008 r. Komisja planuje przedstawienie nowych wniosków legislacyjnych, które:
  - doprowadziłyby do dalszego ograniczenia krajowych dopuszczalnych limitów emisji najważniejszych czynników zanieczyszczających,
  - zmniejszyłyby emisje związane z tankowaniem samochodów o napędzie benzynowym na stacjach paliw,
  - dotyczyłyby zawartości siarki w paliwach, w tym w paliwach okrętowych,
- prowadzone są również prace badające możliwość realizacji następujących celów:
  - polepszenie proekologicznej konstrukcji kotłów domowych i urządzeń do podgrzewania wody i zmniejszenie emisji z nich pochodzących,
  - ograniczenie zawartości rozpuszczalników w farbach, lakierach i produktach do wykańczania pojazdów,
  - zmniejszenie emisji spalin z mobilnych maszyn nieporuszających się po drogach, a zatem uzyskanie jak najlepszych korzyści z zastosowania paliw o niższej zawartości siarki w tych maszynach, co zostało już zaproponowane przez Komisję,
- Komisja na forum Międzynarodowej Organizacji Morskiej (IMO) nadal zachęca do znacznego ograniczenia emisji zanieczyszczeń z okrętów oraz zobowiązała się do przedłożenia wniosku w sprawie środków wspólnotowych, jeżeli IMO nie przedstawi w 2008 r. wystarczająco ambitnych wniosków.

Komisji zależy jednak na tym, aby osiągnąć cele inicjatywy na rzecz „lepszyc uregulowań prawnych” i jest ona świadoma konieczności uzasadnienia wniosków wszechstronną oceną skutków i korzyści. W odniesieniu do tej kwestii i zgodnie z Traktatem ustanawiającym Wspólnotę Europejską Komisja będzie nadal dokonywała oceny konieczności przedłożenia nowych wniosków legislacyjnych, lecz zastrzega sobie prawo decydowania, czy i kiedy złożenie takich wniosków legislacyjnych będzie właściwe.

OŚWIADCZENIE NIDERLANDÓW

Niderlandy zawsze popierały i nadal będą popierać realizację ambitnej i skutecznej europejskiej polityki na rzecz jakości powietrza atmosferycznego. Dlatego też Niderlandy cieszą się, że Radzie i Parlamentowi Europejskiemu udało się osiągnąć kompromis i gratulują uzyskanego rezultatu Parlamentowi Europejskiemu, Komisji, a także prezydencji. Dyrektywa w sprawie jakości powietrza atmosferycznego, przyjęta w obecnym kształcie, stanowi postęp zarówno dla środowiska, jak i zdrowia.

Już podczas wypracowywania wspólnego stanowiska Niderlandy zwróciły uwagę na to, że jakość powietrza atmosferycznego w tym kraju w dużym stopniu zależy — ze względu na transgraniczny charakter zjawiska — od skutecznej strategii europejskiej i że może na niej dużo skorzystać. Dla Niderlandów najważniejsze znaczenie miało, aby dyrektywa stanowiła dobrze wyważony zestaw środków europejskich i krajowych, w powiązaniu z terminami, które sprawią, że normy staną się realistyczne. Dopiero wtedy państwa członkowskie będą mogły rzeczywiście osiągnąć wyznaczone ambitne normy.

Niderlandy z zadowoleniem przyjmują oświadczenie Komisji dotyczące przedstawienia we właściwym czasie działań wspólnotowych. Aby możliwe było kompleksowe i terminowe spełnienie tych norm, konieczna jest odpowiednia europejska polityka w odniesieniu do źródeł zanieczyszczeń. Niderlandy chciałyby w związku z tym zwrócić uwagę na brak danych na temat emisji i stężenia przede wszystkim $PM_{2,5}$, a także na niepewny charakter tych danych. Niderlandy dołożą oczywiście jak największych starań, aby na czas spełnić normy dyrektywy. Obecna sytuacja daje podstawę do przypuszczeń, że większa ich część będzie możliwa do realizacji. Niderlandy są w trakcie opracowywania krajowego programu współpracy w zakresie jakości powietrza atmosferycznego, który umożliwi terminowe spełnienie tych norm w miejscach, w których wciąż są one przekraczane.

Niderlandy z zadowoleniem przyjmują zakończenie we właściwym czasie drugiego czytania dyrektywy w sprawie jakości powietrza atmosferycznego przez Radę i Parlament Europejski, co sprawi, że dyrektywa ta będzie mogła stać się skuteczna na początku 2008 r. Ma to istotne znaczenie dla naszych działań krajowych, lecz również dla działań krajów z nami sąsiadujących. Niderlandy zaangażują się oczywiście zdecydowanie na rzecz tego, aby dzięki realizacji krajowego programu współpracy oraz wszystkich działań lokalnych i regionalnych rzeczywiście możliwe było osiągnięcie norm europejskich.